

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАПН УКРАЇНИ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ МЕТОДИСТІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

**«Професійний розвиток методистів
закладів професійної освіти
в умовах соціокультурних
та освітніх викликів»**

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ
ОСВІТИ**

Юлія ГЕРАСИМЕНКО, Володимир КУЛІШОВ

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
МЕТОДИСТІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**«Професійний розвиток методистів закладів професійної освіти в умовах
соціокультурних та освітніх викликів»**

**Напрямок: педагогічні працівники закладів освіти
галузь знань: А Освіта**

УДК: 61:377.4

Рекомендовано до друку Вченою радою Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти (*протокол № 3 від «26» лютого 2026 року*)

Автор-розробник:

Герасименко Юлія Сергіївна – завідувачка кафедри педагогіки, психології та менеджменту Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти, докторка економічних наук, професорка;

Кулішов Володимир Сергійович – доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Рецензенти:

Грибовська Юлія Миколаївна – завідувачка кафедри технологій навчання, охорони праці та інклюзивної освіти Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти, кандидатка економічних наук, доцентка;

Масліч Світлана Володимирівна – заступниця директора з навчально-методичної роботи Державного професійно-технічного навчального закладу «Вінницьке вище професійне училище сфери послуг», кандидатка педагогічних наук

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації методистів закладів професійної освіти «Професійний розвиток методистів закладів професійної освіти в умовах соціокультурних та освітніх викликів». Юлія Герасименко, Володимир Кулішов. Біла Церква, 2026. 77 с.

В умовах інноваційних соціокультурних викликів суспільство і держава формують запит на підготовку конкурентоспроможного на ринку праці фахівця. Трансформації, пов'язані з європейською інтеграцією, позитивні результати освітніх реформ, підвищення конкурентоспроможності економіки вимагають створення сучасного середовища професійної освіти та ефективної системи підготовки робітничих кадрів для повоєнного відновлення України.

Професійний розвиток методистів закладів професійної освіти є необхідною умовою досягнення якості освітніх процесів в мінливих умовах сьогодення, балансу між гнучкістю і стабільністю, творчістю та результативністю.

Метою освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації «Професійний розвиток методистів закладів професійної освіти в умовах соціокультурних та освітніх викликів» є розвиток інтегральної, ключових, загальних і фахових компетентностей методистів закладів професійної освіти, що забезпечують результативність їхньої професійної діяльності та сприяють безперервному професійному та особистому розвитку шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти в умовах соціальних трансформацій та євроінтеграційних процесів в освіті.

Програма містить комплекс освітніх компонентів, зокрема змістових модулів, варіативних модулів (спецкурсів) тощо, спрямованих на досягнення визначених результатів навчання. Використовується в процесі: внутрішнього і зовнішнього контролю якості підвищення кваліфікації; розроблення й коригування навчальних і робочих навчальних планів та програм; визначення профілів професійних компетентностей відповідно до Класифікатора професій працівників за категоріями; розроблення засобів оцінювання (ідентифікація компетентностей та вимірювання результатів навчання) слухачів.

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО ДО СЛУХАЧІВ КУРСІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ, КЛЮЧОВИХ СТЕЙКГОЛДЕРІВ.....	6
I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНУ ПРОГРАМУ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ МЕТОДИСТІВ ЗПО.....	8
1.1. Унікальність освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації	8
1.2 Конкурентоспроможність освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації методистів.....	10
1.3 Методологічні підходи і принципи освітньо-професійної програми.....	12
1.4 Рівень освітніх послуг, які надає освітньо-професійна програма.....	14
1.5 Професійні вимоги до посади методиста в умовах нових освітніх викликів.....	15
II. ВНУТРІШНЄ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ.....	17
2.1 Гарант освітньо-професійної програми.....	17
2.2 Мова викладання.....	17
2.3 Доступ до освітньо-професійної програми та визнання результатів навчання.....	17
2.4 Оприлюднення.....	18
III. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ.....	19
3.1 Обсяг освітньо-професійної програми.....	19
3.2 Рівень освітньо-професійної програми.....	19
3.3 Мета та основні завдання освітньо-професійної програми.....	21
3.4 Характеристика освітньо-професійної програми.....	22
3.4.1 Функціональна спрямованість.....	22
3.4.2 Фокус програми.....	22
3.4.3 Орієнтація програми	23
3.4.4 Особливості програми.....	23
3.4.5 Цільова група.....	24
3.4.6 Модель, форма і графік реалізації програми.....	24
3.4.7 Строки дії програми.....	24
3.4.8 Місце реалізації програми.....	24
3.4.9 Кількість слухачів у групі.....	24
3.4.10 Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньо-професійною програмою.....	24
3.4.11 Вимоги до викладачів.....	25

3.4.12 Вартість/безоплатність освітньої послуги.....	25
3.4.13 Навчання і викладання за освітньо-професійною програмою.....	25
3.4.14 Науково-методичне забезпечення освітньо-професійної програми.....	26
3.4.15 Документ, що видається за результатами навчання на курсах підвищення кваліфікації.....	27
IV. НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МЕТОДИСТІВ У МІЖКУРСОВИЙ ПЕРІОД.....	29
4.1 Продовження навчання.....	29
4.2 Науково-методичний супровід професійного розвитку фахівців у міжкурсовий період.....	29
V. СТИЛЬ І МЕТОДИКА НАВЧАННЯ.....	33
5.1. Підходи до викладання і навчання.....	33
5.2 Система оцінювання.....	33
5.3 Контрольні заходи. Види контролю.....	34
VI. ПРОФІЛІ БАЗОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МЕТОДИСТІВ ЗПО, ЯКІ РОЗВИВАЮТЬСЯ НА КУРСАХ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ.....	36
6.1 Ключові компетентності.....	36
6.2 Загальні компетентності.....	41
6.3 Загальнопрофесійні компетентності.....	43
6.4 Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності	46
VII. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ МЕТОДИСТІВ.....	50
VIII. ЗМІСТ І НАВЧАЛЬНІ СКЛАДНИКИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ.....	52
8.1 Навчальні модулі освітньо-професійної програми.....	52
8.2 Варіативний складник (вибіркові спецкурси).....	62
IX. НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ.....	64
X. ГЛОСАРІЙ КЛЮЧОВИХ СЛІВ.....	66
XI. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	75

ВСТУПНЕ СЛОВО ДО СЛУХАЧІВ КУРСІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ, КЛЮЧОВИХ СТЕЙКГОЛДЕРІВ

В умовах інноваційних соціокультурних викликів суспільство і держава формують запит на підготовку конкурентоспроможного на ринку праці фахівця. Трансформації, пов'язані з європейською інтеграцією, позитивні результати освітніх реформ, підвищення конкурентоспроможності економіки вимагають створення **сучасного середовища професійної освіти та ефективної системи підготовки робітничих кадрів для повоєнного відновлення України**. Із цією метою розпочато розроблення професійних та освітніх стандартів; запроваджено інноваційні форми здобуття професійної освіти; поширюється практика співпраці ЗПО з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування і роботодавцями; створено регіональні ради ПО тощо.

Основою сучасної професійної освіти має бути **підготовка кадрів для роботи в майбутньому, а не лише вдосконалення підготовки і підвищення кваліфікації кадрів для сучасних потреб економіки країни на нинішньому рівні світового постіндустріального розвитку**, прогнозування затребуваних компетентностей, навичок soft і hard skills і сфер діяльності, компетенцій. При цьому особливого значення набуває розроблення механізму відповідності ринку освітніх послуг потребам і викликам ринку праці з урахуванням збалансованості попиту і пропозиції робочої сили (зумовлюється зміною вимог до існуючих професій, появою принципово нових професій і спеціальностей, зокрема, інтегрованих і укрупнених); розвиток професійного навчання персоналу на виробництві і навчання безробітних громадян; надання профорієнтаційної допомоги студентській молоді та іншим категоріям населення тощо. Тому необхідні міцна інституційна основа для зв'язків між підприємствами і закладами професійної освіти; розроблення нових моделей синергії науки, освіти і виробництва, які б враховували нові освітні тренди, види діяльності та інноваційний розвиток сегментів ринку праці, а також державне замовлення на підготовку професійних кадрів відповідно до сучасних і перспективних потреб національного ринку праці в робочій силі.

Ефективність цих змін залежить від своєчасного вивчення попиту на нові компетентності кваліфікованих працівників на ринку праці, інноваційного організаційно-методичного забезпечення професійної підготовки кваліфікованих робітників, синергії виробництва, бізнесу і закладів освіти.

Пріоритетність удосконалення системи підвищення кваліфікації сучасних фахівців підтверджена необхідністю реалізації зобов'язань, взятих державою щодо підготовки та сприяння імплементації Угоди про асоціацію Україна-ЄС, Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 рр., Концепції Державної цільової соціальної програми розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на 2022-2027 роки, Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 р.

Удосконалення змісту професійно освіти, упровадження нових державних стандартів на засадах компетентнісного підходу та дієвих форм професійного навчання – завдання, що стоїть сьогодні перед закладами професійної освіти. Методист закладу професійної освіти відіграє важливу роль у розробленні та

актуалізації цих стратегічних завдань. Професійний розвиток методистів закладів професійної освіти є **необхідною умовою досягнення якості освітніх процесів в мінливих умовах сьогодення, балансу між гнучкістю і стабільністю, творчістю та результативністю.**

Методист аналізує і планує методичну роботу у ЗПО; організовує та координує методичну роботу у ЗПО; здійснює методичний супровід професійного розвитку педагогічних працівників ЗПО; здійснює моніторинг та оцінювання якості методичної роботи у ЗПО; взаємодіє з партнерами у сфері професійної освіти; здійснює методичний супровід проектної діяльності у ЗПО; впроваджує цифрові технології у методичну роботу ЗПО.

Методист за своїм функціоналом співпрацює з питань:

- **організаційних** – з директором закладу професійної освіти, його заступниками, головним бухгалтером, старшим майстром;

- **навчально-виробничих та методичних** – із викладачами, майстрами виробничого навчання;

- **відвідування занять зі студентами та їх успішності** – із майстрами виробничого навчання, викладачами та класними керівниками.

Тому уміння приймати компетентні рішення, навички самоорганізації, володіння лідерськими якостями, управління та контролю є особливо актуальними та затребуваними для категорії методистів ЗПО.

Перед закладами професійної освіти стоять нові завдання щодо підвищення кваліфікації методистів відповідно до державної освітньої політики, з урахуванням суспільних викликів, роботодавців та ключових стейкхолдерів, який поєднує у своїй професійній діяльності теоретичну та практичну підготовки, має сформовані ключові, загальні та фахові компетентності, готовий конкурувати і бути активним суб'єктом на ринку праці. Важливим є розроблення моделі безперервного професійного розвитку методистів шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти відповідно до викликів та трансформацій вітчизняного соціокультурного простору.

Метою підвищення кваліфікації методистів ЗПО є підготовка кваліфікованих і конкурентоспроможних на ринку праці фахівців на засадах компетентнісного підходу, здатних до вибору індивідуальної освітньої траєкторії, навчання впродовж життя, розвитку професійної кар'єри, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін і розвитку в соціально-культурній сфері, які здобули ключові і фахові компетентності¹, навичок *hard skills* і *soft skills* з урахуванням їхніх професійних інтересів, здібностей, можливостей, відповідно до державної політики в галузі освіти, вимог роботодавців і ключових стейкхолдерів.

¹ **Компетентність** – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність (Закон України «Про освіту» (стаття 18 «Освіта дорослих).

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНУ ПРОГРАМУ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ МЕТОДИСТІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

1.1 Унікальність освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації

Освітньо-професійна програма (далі – Програма) підвищення кваліфікації є нормативним документом для організації освітнього процесу для категорії слухачів «Методисти ЗПО» за напрямом А Освіта, який розроблено на засадах компетентнісного, андрагогічного, особистісно-зорієнтованого, акмеологічного, системного тощо підходів, сучасних модульних технологій.

Програма містить комплекс освітніх компонентів, зокрема змістових модулів, варіативних модулів (спецкурсів) тощо, спрямованих на досягнення визначених результатів навчання у формі розвинутих ключових, загальнопрофесійних, фахових компетентностей для навчання впродовж життя². Після успішного опанування програми педагогічними працівниками розвиваються або вдосконалюються необхідні для якісного виконання професійних завдань і функцій компетентності.

Освітньо-професійна програма передбачає досягнення результатів навчання у формі розвинутих та/або вдосконалених ключових, загальних та фахових компетентностей, визначених Європейською рамкою кваліфікацій, Рамковою програмою оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя, що схвалена Європейським парламентом і Радою Європейського Союзу.

Підвищення кваліфікації методистів за освітньо-професійною програмою спрямовано на:

- **підготовку кваліфікованих і конкурентоспроможних на ринку праці фахівців на засадах компетентнісного підходу, які здобули освітні та професійні компетентності відповідно до їхніх інтересів, здібностей, можливостей, потреб національної економіки та знаннєвого суспільства, із залученням до освітнього процесу висококваліфікованих працівників виробництва та сфери послуг, шляхом державно-приватного партнерства у сфері професійної освіти та взаємозв'язку з ринком праці;**
- **синергію науки, практики, виробництва і бізнесу;**
- **безперервний процес навчання та вдосконалення професійних компетентностей фахівців за індивідуальною освітньою траєкторією³**

² **Результати** – це знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів (Закон України «Про освіту»)

³ **Індивідуальна освітня траєкторія** – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія в закладі освіти може бути реалізована через індивідуальний навчальний план (Закон України «Про освіту»)

відповідно до потреб, особливостей і можливостей замовників освітніх послуг, що дає змогу фахівцю підтримувати або покращувати стандарти професійної діяльності і триває впродовж усього періоду його професійної діяльності;

- **створення людиноцентрованого освітнього середовища за різними моделями і формами навчання**, за якого замовник освітніх послуг виступає суб'єктом із власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, який спроможний бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу;

- **підвищення якості та ефективності навчання** шляхом застосування сучасних освітніх, виробничих технологій.

Навчання за освітньо-професійною програмою дозволяє забезпечити:

- доступність та інклюзивність;
- гнучкість навчання з урахуванням професійних запитів, потреб, індивідуальних можливостей;
- упровадження дуальної освіти;
- навчання замовників освітніх послуг за індивідуальною освітньою траєкторією;
- забезпечення постійного моніторингу якості освіти та якості надання освітніх послуг на курсах підвищення кваліфікації та міжкурсовий період;
- зміну мотиваційної готовності й здатності методистів до безперервного професійного розвитку шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти.

Програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії Інституту. Цілі програми і програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів (документи що підтверджують залучення стейкхолдерів – угоди (меморандуми) про співпрацю, протоколи засідань кафедр, Вченої ради БІНПО, Ради з якості освіти тощо), урахуванням тенденцій ринку праці, галузевого і регіонального контексту, а також досвіду аналогічних програм.

Освітньо-професійна програма для організації освітнього процесу підвищення кваліфікації методистів ЗПО **встановлює:**

- профілі ключових та фахових компетентностей методистів ЗПО;
- вимоги до змісту підвищення кваліфікації методистів на засадах компетентнісного, андрагогічного, акмеологічного, діяльнісного, людиноцентрованого, системного тощо підходів;
- нормативний зміст підвищення кваліфікації слухачів, сформульований у термінах результатів навчання (компетентностях), досягнення яких передбачає оновлення, удосконалення, розвиток системи цінностей, знань, практичних умінь і навичок, які здобуті за 6 та 7 кваліфікаційним рівнем вищої освіти Національної рамки кваліфікацій (НРК);
- вимоги до вибіркового складника підвищення кваліфікації;
- нормативні терміни навчання за різними моделями і формами навчання;
- види контролю якості освітнього процесу.

Роботодавці і ключові стейкхолдери залучені до **процесу періодичного**

перегляду освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Освітньо-професійна програма **«Професійний розвиток методистів ЗПО в умовах соціокультурних та освітніх викликів»** є основою для розробки та коригування робочих навчальних планів і освітньо-професійних програм підвищення кваліфікації педагогів ЗП(ПТ)О.

Освітньо-професійна програма **«Професійний розвиток методистів ЗПО в умовах соціокультурних та освітніх викликів»** використовується в процесі: внутрішнього і зовнішнього контролю якості підвищення кваліфікації; розроблення й коригування навчальних і робочих навчальних планів та програм; визначення профілів професійних компетентностей відповідно до Класифікатора професій працівників за категоріями; розроблення засобів оцінювання (ідентифікація компетентностей та вимірювання результатів навчання) слухачів.

Підвищення кваліфікації за напрямом А Освіта категорії «Методисти ЗПО» передбачає безперервний професійний розвиток слухачів на підставі соціальних запитів та державних вимог на основі їх базової освіти, професійного та життєвого досвіду, особистих інтересів.

Освітньо-професійна програма **«Професійний розвиток методистів ЗПО в умовах соціокультурних та освітніх викликів»** впроваджена в освітній процес Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти (БІНПО) та може бути рекомендована для використання закладами післядипломної освіти України, закладами, які надають освітні послуги в галузі післядипломної освіти; закладами вищої освіти III-IV рівнів акредитації всіх форм власності, які забезпечують підвищення кваліфікації за напрямом «Методисти ЗПО».

1.2 Конкурентоспроможність освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації методистів

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації є **нормативним документом для організації освітнього процесу підвищення кваліфікації слухачів категорії «Методисти ЗПО».**

Освітньо-професійна програма визначає науково обґрунтований зміст і структуру навчання на курсах підвищення кваліфікації методистів за темою: **«Професійний розвиток методистів ЗПО в умовах соціокультурних та освітніх викликів»**, основні вимоги до розвитку та вдосконалення їхніх ключових, загальних та фахових компетентностей.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації **враховує міжнародні ініціативи та стратегії**, зокрема: «Визначення та вибір ключових компетенцій» (DeSeCo) (2005 р.), «Кваліфікація керівного персоналу» (Executive Core Qualification) (2012 р.), Резолюція Генеральної Асамблеї ООН «Перетворення нашого світу: Порядок денний в області сталого розвитку на період до 2030 року» (2015 р.) (Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development), Програму ЄС для підтримки реформи професійної освіти в Україні «EU4Skills: «Кращі навички для сучасної України», «Огляд

майбутнього професійної освіти і тренінгу» Європейського центру з розвитку професійної освіти ЄС (2018 р.), «Середньострокова стратегія ЮНЕСКО – UNEVOC на 2021-2023 рр.» для системи технічної і професійної освіти і тренінгу (2020 р.), аналітична доповідь ОЕСР «Педагоги і лідери у професійній освіті і тренінгу» (2021 р.), «Розвиток навичок під час COVID-19: підрахунок початкових відповідей у технічній та професійній освіті та тренінгу» (спільний проєкт Міжнародної організації праці, ЮНЕСКО та Світового банку – 2021 р.), «Звіт про майбутнє робочих місць 2020» (Всесвітній економічний форум, 2020).

Освітньо-професійна програма розроблена відповідно до чинної нормативно-правової бази, що регулює професійну діяльність методиста закладу професійної освіти, зокрема: Проєкт Професійного стандарту «Методист закладу професійної освіти» (2026 р.); Національна рамка кваліфікацій (Постанова КМУ № 1341 від 23.11.2011 р.), Закони України «Про вищу освіту» (чинна редакція), «Про професійну освіту» (від 21.08.2025 №4574-IX); розпорядження Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 № 660 «Про схвалення Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти», розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.06.2019 № 419 «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року», наказу Міністерства освіти і науки України від 30.05.2006 № 419 «Про затвердження Положення про організацію навчально-виробничого процесу у професійно-технічних навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15.06.2006 за № 711/12585, наказу Міністерства освіти і науки України від 06.10.2010 № 930 «Про затвердження Типового положення про атестацію педагогічних працівників», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24.12.2010 за № 1255/18550, наказу Міністерства освіти і науки від 16.07.2018 № 77 «Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти», Порядку підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників (постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800), Концепції «Нова українська школа», Стандартів професійної освіти, інших нормативно-правових актів у сфері освіти.

Освітньо-професійна програма «Професійний розвиток методистів ЗПО в умовах соціокультурних та освітніх викликів» регламентується локальними документами БІНПО, як-от: «Стратегія розвитку Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти на 2025-2027 роки», «Положення про організацію освітнього процесу у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти», «Положення про організацію освітнього процесу за дистанційною формою навчання у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти», «Положення про організацію освітнього процесу в умовах змішаного навчання у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти», «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти», «Положення про впровадження європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у Білоцерківському

інституті неперервної професійної освіти», «Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти», «Положення про організацію та проведення опитувань внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти» тощо.

1.3 Методологічні підходи і принципи освітньо-професійної програми

Зміст освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації методистів орієнтований на реалізацію принципів і моделей відкритої освіти, інтегрує основні методологічні підходи і принципи освіти дорослих.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації розроблена з урахуванням основних системоутворювальних принципів побудови відкритої освіти, зокрема:

- *сприяння сталому розвитку* суспільства шляхом підготовки конкурентоспроможного людського капіталу та створення умов для освіти впродовж життя;

- *людиноцентрованого навчання*, за якого освітній процес побудований з урахуванням індивідуальних можливостей, здібностей, професійних потреб, сензитивних періодів розвитку особистості;

- *безперервності* – це принцип, що передбачає організацію систематизованого й цілеспрямованого розвитку ключових, загальних і фахових компетентностей для підвищення особистого потенціалу, розширення можливостей працевлаштування, соціальної інтеграції та активного громадянства шляхом формального, неформального та інформального навчання;

- *системності* – сукупність взаємозв'язаних елементів, зокрема цілей, умов, чинників, організаційного, змістового, акметехнологічного, діагностичного й нормативно-правового забезпечення, що уможливорює послідовний, цілісний, логічно впорядкований і структурований, безперервний професійний розвиток методиста;

- *гуманізації* – реалізація принципу уможливорює побудову людиноцентрованої освіти, за якої створюється диференційований освітній простір, тобто сприятливі, комфортні умови для професійного розвитку, вияву творчої індивідуальності та реалізації потенційних ресурсів, що забезпечують високий рівень професійної самоактуалізації, кваліфіковане, якісне, продуктивне виконання майстром виробничого навчання професійних завдань, інноваційних ролей і функцій, причому освітній процес ґрунтується на повазі, взаємній довірі, толерантності;

- *варіативності*, що передбачає комбінаційну гнучкість, можливість вибору параметрів, змісту, методів, джерел, термінів, темпу навчання за індивідуальною освітньою траєкторією, що робить систему навчання ефективною, економічною і цікавою;

- *модульності* – принцип до організації освітнього процесу шляхом опанування освітньо-професійної програми на основі поєднання модульних технологій навчання і залікових кредитів, причому слухачі курсів підвищення кваліфікації послідовно й виважено засвоює освітній матеріал цілісними, ієрархічно впорядкованими й структурованими частинами (*змістовими модулями і підмодулями*), результати яких є підставою для визначення результативності і якості освіти;

- *гнучкості і мобільності* – принцип полягає в розробленні змісту, варіативних планів і програм, параметрів навчання з урахуванням соціокультурних змін і вимог до підготовки конкурентоспроможного на ринку освітніх послуг фахівця;

- *випереджувального професійного розвитку*, що уможлиблює підвищення освітньої і професійної кваліфікації та подальший професійний розвиток методиста відповідно до інноваційних суспільних і освітніх викликів, європейських і державних стандартів;

- *академічної доброчесності* як сукупності етичних принципів та визначених Законом України «Про вищу освіту» правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;

- *академічної мобільності* – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому закладі професійної освіти на території України чи поза її межами;

- *академічної свободи* – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів та реалізується з урахуванням обмежень, установлених законом;

- *мережевої діяльності*, тобто взаємодії і співробітництва на засадах науково-методичного менеджменту;

- *раціонального поєднання самостійності і творчої активності*, за якого слухачі курсів підвищення кваліфікації моделюють й організують саморозвиток і самонавчання, обирають форми самостійної (підготовка до семінарських занять, лекцій тощо) та індивідуальної роботи;

- *індивідуалізації і диференціації* – принцип уможлиблює планування і реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії з урахуванням професійного досвіду, можливостей, здібностей, індивідуального стилю професійно-педагогічної діяльності замовників освітніх послуг;

- *технологічності* – передбачає використання при навчанні в системі ефективних андрагогічних метатехнологій (інтерактивних, тренінгових, акмеологічних, ігротехнологій, психофізіологічних та ін.), методів і прийомів, форм активної взаємодії суб'єктів освітнього процесу;

- *науково-методичного супроводу* – принцип полягає у безперервній підтримці творчих ініціатив, інновацій, ефективному науковому, інформаційному, предметно-методичному, професійно-кваліфікаційному забезпеченні процесу самовдосконалення й самореалізації, професійній мотивації до виконання професійних ролей і функцій;

- *моніторингу якості*, що забезпечує можливість перманентного вимірювання й оцінювання професійної акмединаміки на всіх етапах безперервного розвитку впродовж життя.

1.4 Рівень освітніх послуг, які надає освітньо-професійна програма

Освітня послуга⁴ – це комплекс визначених законодавством, освітньою програмою та/або договором дій суб'єкта освітньої діяльності, що мають визначену вартість та спрямовані на досягнення здобувачем освіти очікуваних результатів навчання (Стаття 1 Закону України «Про освіту»).

Передбачено навчання за програмою підвищення кваліфікації (у тому числі участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо).

Підвищення кваліфікації може бути реалізовано за місцем провадження Інститутом освітньої діяльності; за місцем роботи педагогічних працівників; за іншим місцем (місцями); дистанційно, якщо це передбачено договором та/або відповідною програмою; за змішаною формою навчання⁵.

Поширеними формами освітніх послуг у міжкурсовий період є *консалтинг* (від англ. *consulting* – консультування), що передбачає аналіз, обґрунтування перспектив використання освітніх інновацій з урахуванням предметної галузі і запитів суб'єкта; *супервізія*, що дозволяє стимулювати до професійного розвитку впродовж життя, опановувати професійно-педагогічну діяльність на рівні суспільних та освітніх викликів із вибором змісту, форм, терміну, параметрів навчання.

Матеріальні освітні послуги на паперовому, електронному та інших носіях у вигляді науково-методичної продукції, зокрема *програм, проєктів*,

⁴ На сьогодні існує чимало визначень понять «послуга», «освітня послуга», «послуга у сфері освіти». Аналізуючи їх, виділяємо два підходи до визначення послуги: 1) дія, що приносить користь, допомогу іншому; 2) продукт (результат) діяльності сервісного підприємства. Освітні послуги є провідною характеристикою ступеня розвиненості інтелектуального потенціалу персоналу того чи того освітнього закладу (установи), рівень інноваційної творчої діяльності співробітників. Основними особливостями, які характеризують існування ринку освітніх послуг, є: асиметричність інформації, що передбачає відмінність у знаннях одних учасників освітнього процесу порівняно з іншими; неоднакова доступність усіх суб'єктів ринку до відповідних ресурсів; висока еластичність попиту на освітні послуги; швидка реакція ринку на зміни попиту; індивідуальність і нестандартність наданих послуг і технологій; висока диференціація продукту за однією і тією самою спеціальністю.

⁵ Під **змішаним навчанням** розуміється цілеспрямований процес формування та розвитку загальних та спеціальних (фахових) компетентностей слухачів курсів підвищення кваліфікації за відповідною освітньою програмою в умовах інтеграції аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності суб'єктів освітнього процесу на основі взаємного доповнення технологій традиційного та дистанційного навчання, що передбачає елемент самоконтролю здобувачами та слухачами часу, місця, маршруту і темпу під час автономного та онлайн навчання

методичних рекомендацій, електронних посібників, індивідуального професійно-педагогічного досвіду тощо.

1.5 Професійні вимоги до посади методиста в умовах нових освітніх викликів

Документ, що підтверджує професійну кваліфікацію особи:

Диплом магістра за спеціальностями галузі знань А Освіта або диплом магістра за спеціальностями галузей знань та документ про проходження психолого-педагогічної підготовки;

Диплом бакалавра за спеціальностями галузі знань А Освіта або диплом бакалавра за спеціальностями галузей знань та документ про проходження психолого-педагогічної підготовки;

сертифікат про присвоєння/підтвердження професійної кваліфікації «Методист закладу професійної освіти»;

сертифікат про визнання професійної кваліфікації «Методист закладу професійної освіти» (щодо професійних кваліфікацій, здобутих в інших країнах).

Назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації	Суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій	
	кваліфікаційні центри	суб'єкти освітньої діяльності/інші уповноважені законодавством суб'єкти
Спеціаліст другої категорії	Диплом бакалавра за спеціальностями галузі знань А Освіта або диплом бакалавра за спеціальностями галузей знань та документ про проходження психолого-педагогічної підготовки, стаж роботи три роки	Підготовка за освітньою програмою першого (бакалаврського) рівня за однією з спеціальностей галузі знань А Освіта; професійна кваліфікація присвоюється відповідно до чинного законодавства
Спеціаліст першої категорії	Диплом магістра за спеціальностями галузі знань А Освіта або диплом магістра за спеціальностями галузей знань та документ про проходження психолого-педагогічної підготовки, стаж роботи чотири роки	Підготовка за освітньою програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти за однією з спеціальностей галузі знань А Освіта; професійна кваліфікація присвоюється відповідно до чинного законодавства
Спеціаліст вищої категорії	Диплом магістра за спеціальностями галузі знань А Освіта або диплом магістра за спеціальностями галузей знань та документ про проходження психолого-педагогічної підготовки, стаж роботи п'ять років	Підготовка за освітньою програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти за однією з спеціальностей галузі знань А Освіта; професійна кваліфікація присвоюється відповідно до чинного законодавства

Трудові функції методиста закладу професійної освіти

аналіз і планування методичної роботи у ЗПО;
організація та координація методичної роботи у ЗПО;
методичний супровід професійного розвитку педагогічних працівників ЗПО;
моніторинг та оцінювання якості методичної роботи у ЗПО;
взаємодія з партнерами у сфері професійної освіти;
методичний супровід проєктної діяльності у ЗПО;
впровадження цифрових технологій у методичну роботу ЗПО.

II. ВНУТРІШНЄ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

2.1 Гарант освітньо-професійної програми

Гарант⁶ освітньо-професійної програми – **Сидоренко Вікторія Вікторівна**, докторка педагогічних наук, професорка, директорка Білоцерківського інституту

⁶ **Гарант освітньої програми** – науково-педагогічний або науковий працівник, який/яка несе відповідальність за її якість, має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до освітньої програми спеціальністю, стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менше 10 років. Цей

неперервної професійної освіти Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України, член-кореспондент НАПН України.

2.2 Мова викладання

Навчання за освітньо-професійною програмою підвищення кваліфікації методистів здійснюється **державною мовою**.

Засади мовної політики в освітньому процесі в закладах професійної освіти визначаються Конституцією України (Стаття 10), Законом України «Про освіту» (Стаття 7 «Мова освіти»), Законом України «Про вищу освіту» (Стаття 48_«Мова освітнього процесу в закладах вищої освіти»), Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (Стаття 21), Рекомендаціями Уповноваженого із захисту державної мови щодо норм Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та Кодексу України про адміністративні правопорушення, які стосуються обов'язкового застосування державної мови у діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій державної і комунальної форм власності, Рекомендацій та висновків уповноваженого із захисту державної мови відповідно до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (Розділ «Освіта і наука») тощо.

2.3 Доступ до освітньо-професійної програми та визнання результатів навчання

Інститут забезпечує відкритість і доступність інформації про кожну програму підвищення кваліфікації для педагогічних працівників закладів професійної шляхом її оприлюднення на офіційному вебсайті (<https://binpo.com.ua/> рубрики_Слухачам курсів підвищення кваліфікації, Внутрішні нормативні документи).

Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації може вважатися виконаною, коли її цілі досягнуто вчасно, тобто коли слухачі курсів підвищення кваліфікації досягають визначених програмою результатів навчання, накопичують необхідні кредити.

Для оцінювання ефективності освітньо-професійної програми (зокрема результатів навчання, навчального навантаження та методів оцінювання) використовується низка заходів:

працівник/працівниця може виступати гарантом лише однієї освітньої програми. Також може бути, а може не бути одночасно її керівником чи завідувачем кафедри.

- освітні компоненти виражаються через відповідні результати навчання, а чітка інформація щодо їх рівня, кредитів, реалізації та оцінювання є доступною;
- навчання може бути завершене впродовж офіційно визначеного часу;
- вхідний, проміжний та фінішний моніторинг відстежує будь-які зміни в структурі освітніх досягнень та отриманих результатів;
- слухачам курсів підвищення кваліфікації надається детальна інформація та поради, завдяки чому вони можуть дотримуватись послідовності виконання освітньо-професійної програми, використовувати можливості гнучких навчальних траєкторій і вибрати освітні компоненти відповідного рівня для своєї кваліфікації;
- слухачів курсів підвищення кваліфікації повідомляють про їхні результати.

2.4 Оприлюднення

Протягом 15 календарних днів після видачі документів про підвищення кваліфікації Інститут оприлюднює їх перелік на офіційному вебсайті (<https://binpo.com.ua/>).

Перелік містить таку інформацію:

- Прізвище та ініціали педагога, який пройшов підвищення кваліфікацію.
- Форму, вид, тему (напрямок, найменування) та його обсяг (тривалість) у годинах або ЄКТС-кредитах.
- Дату видачі та обліковий запис документа (свідоцтва встановленого зразка) про підвищення кваліфікації.

III. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

3.1 Обсяг освітньо-професійної програми

Підвищення кваліфікації методистів ЗПО може здійснюватися за різними моделями (одноетапна, двоетапна, триетапна) і формами навчання (очно-дистанційна, дистанційно-очна, заочна).

Загальна тривалість навчання складає – 150 год. / 5 кредитів ECTS.

3.2 Рівень освітньо-професійної програми

Рівень освітньо-професійної програми визначається відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»⁷, частини шостої статті 59 Закону України «Про освіту», вимог 6 і 7 кваліфікаційних рівнів вищої освіти Національної рамки кваліфікацій⁸.

За результатами опанування освітньо-професійної програми методисти ЗПО мають удосконалити та розвинути ключові, загальні та фахові компетентності за трудовою дією (групою трудових дій).

За результатами опанування освітньо-професійної програми методисти ЗПО мають удосконалити та розвинути психолого-педагогічну, методичну, економіко-правову компетентності, цифрову компетентність, зокрема у частині використання інформаційно-цифрових технологій в освітньому процесі, включаючи електронне навчання, інформаційну та кібернетичну безпеку; мовленнєву, комунікаційну, інклюзивну, емоційно-етичну компетентності. Також освітньо-професійна програма спрямована на розвиток професійних (спеціальних (фахових)) компетентностей, зокрема планування методичної роботи, здійснення методичної роботи, методичний супровід професійного розвитку педагогічних працівників, проведення моніторингу результатів методичної роботи, взаємодія із соціальними партнерами, проведення дослідно-експериментальної роботи.

Відповідно до Національної рамки кваліфікацій інтегральна компетентність для осіб, що, згідно чинного законодавства, мають право займати посаду методиста ЗПО визначена на 6 та 7 рівні:

<i>Рівень</i>	<i>Знання</i>	<i>Уміння/навички</i>	<i>Комунікація</i>	<i>Відповідальність і автономія</i>
6	Концептуальні та практичні знання,	поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність	донесення до фахівців та нефахівців інформації, ідей,	управління складною технічною або професійною діяльністю чи

⁷ Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників: постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800, Київ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF>

⁸ Про затвердження Національної рамки кваліфікацій. Постанова КМУ від 23 листопада 2011 р. № 1341, Київ [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>

	критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	проблем, рішень, власного досвіду та аргументації збір, інтерпретація та застосування даних спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово	проектами спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії
7	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації – **свідоцтво про підвищення кваліфікації.**

3.3. Мета та основні завдання освітньо-професійної програми

Метою освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації «Професійний розвиток методистів ЗПО в умовах соціокультурних та освітніх викликів» є розвиток інтегральної, ключових, загальних і фахових компетентностей методистів ЗПО, що забезпечують результативність їхньої професійної діяльності та сприяють безперервному професійному та особистому розвитку шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти в умовах соціальних трансформацій та євроінтеграційних процесів в освіті.

Досягнення поставленої мети передбачає реалізацію низки завдань:

- розвиток професійної компетентності, що передбачає досконале володіння інструментарієм, прийомами і продуктивними технологіями реалізації функціональних обов'язків;
- удосконалення та оновлення знань і вмінь із теоретико-методологічних, правових, управлінських, соціокультурних, андрагогічних, методичних, психологічних, цифрових та інших питань забезпечення ефективної професійної діяльності;
- розвиток інтегральної, ключових, загальних, спеціальних або фахових компетентностей шляхом удосконалення умінь щодо проектування, організації та контролю професійно-теоретичної, професійно-практичної та загальноосвітньої підготовки кваліфікованих робітників;
- ознайомлення із перспективними інноваційними методами організації та здійснення якісної професійно-теоретичної, професійно-практичної та загальноосвітньої підготовки майбутніх кваліфікованих робітників;
- розвиток умінь щодо впровадження інноваційних форм і методів освітнього менеджменту та цифрових технологій;
- розвиток комунікативних навичок, технологій підтримки позитивного соціально-психологічного клімату в педагогічному колективі;
- формування лідерських якостей, спрямованих на якісне підвищення організаційної культури колективу, вироблення оптимальних рішень складних проблем, що сприяє підготовці всебічно гармонійної особистості;
- активізація самостійної діяльності, розвиток мотивації професійного вдосконалення та особистісного розвитку педагогічних працівників шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти;
- ознайомлення з основними завданнями, новітніми кваліфікаційними вимогами до методиста, педагогічного працівника та організації навчально-виробничого процесу в ЗП(ПТ)О;
- розвиток фахової компетентності шляхом опанування сучасних освітніх технологій, методик загальної та професійної педагогіки, психології;
- застосування принципів цифрової дидактики в освітньому процесі;

- добір і впровадження інноваційних підходів, технологій щодо трансферу сучасних виробничих технологій в освітній процес;
- ознайомлення із формами модерації, супервізії, коучингу педагогічних працівників щодо організації освітнього процесу в умовах інклюзивного навчання;
- розвиток умінь щодо впровадження цифрових технологій в освітній процес, основ кібербезпеки, медіаграмотності;
- розвиток комунікативних навичок, технологій підтримки позитивного психологічного клімату в учнівському колективі та колективі педагогічних працівників ЗПО тощо.

Напрями: основи андрагогіки; дидактика професійної освіти; цифрова дидактика; кібербезпека та кібергігієна; використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі; моніторинг якості освіти та освітніх послуг; розвиток професійно-педагогічної, комунікаційної, інклюзивної, управлінської тощо компетентностей.

Програма підвищення кваліфікації використовується в процесі:

- розроблення та коригування робочих навчальних програм для категорії слухачів – методисти ЗПО;
- визначення профілів професійних (фахових) компетентностей;
- визначення форм оцінювання результатів навчання слухачів;
- розроблення освітньо-професійних програм.

Результатом підвищення кваліфікації методистів за освітньо-професійною програмою є науково-методичний супровід професійної діяльності педагогічних працівників ЗПО та підготовка конкурентоспроможних на ринку освітніх послуг фахівців, які здатні забезпечувати випереджувальність розвитку країни в умовах війни та період повоєнного відновлення, готові виконувати роль консолідаторів нації, активно зреалізовувати освітні проєкти національного масштабу, витримувати конкуренцію на європейському і світовому ринку освітніх послуг.

3.4 Характеристика програми

3.4.1 Функціональна спрямованість	Професійний та особистісний розвиток методистів відповідно до державної політики в галузі професійної освіти та забезпечення її якості на компетентнісній основі
3.4.2 Фокус програми	Модернізація системи професійної освіти відповідно до сучасних і перспективних потреб ринку праці, міжнародних стандартів і практик для забезпечення реалізації права громадян на якісну та доступну професійну освіту, створення умов для формування і розвитку актуальних фахових компетентностей, що необхідні для її успішної професійної діяльності та самореалізації.

<p>3.4.3 Орієнтація програми</p>	<p>Програма орієнтована на встановлення (підвищення, підтвердження) кваліфікації методиста, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> • оновлення та розширення знань, формування вмінь та навичок, професійних компетентностей у психолого-педагогічній, методичній, організаційно-управлінській, моніторинговій діяльності; • засвоєння інноваційних технологій, форм, методів та засобів навчання; • вивчення перспективного досвіду сучасного освітнього процесу у закладі професійної освіти; • ознайомлення із специфікою умов, станом і тенденціями розвитку підприємств, організацій та установ, вимогами до рівня кваліфікації працівників за відповідними професіями; • застосування інноваційних технологій реалізації змісту підвищення кваліфікації, що передбачає його диференціацію, індивідуалізацію, запровадження андрагогічних, інтерактивних, дистанційних, змішаних, цифрових технологій навчання.
<p>3.4.4 Особливості програми</p>	<p>Програма складається із п'яти модулів та реалізується в три етапи за <i>очно-дистанційною / заочною формою навчання</i>, передбачає самостійне оволодіння частиною матеріалу на дистанційному (заочному) етапі навчання; оптимальне співвідношення форм навчального навантаження (аудиторних годин, дистанційного навчання в синхронному режимі, самостійної роботи тощо, визначається запитом замовника та специфікою цільової аудиторії). Навчальні модулі містять відповідні теми, що мають теоретичні та практичні навчальні матеріали й об'єднані за ознакою відповідності змісту навчальній меті та завданням модуля.</p> <p>Кінцевий результат підвищення кваліфікації – умотивовані активні здобувачі кваліфікацій, які прагнуть безперервного професійного розвитку, самореалізації і кар'єрного зростання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>цілісна особистість</i> (усебічно розвинена, здатна до вибору індивідуальної освітньої траєкторії, навчання впродовж життя шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти, розвитку

	<p>професійної кар'єри, підприємництва та самозайнятості);</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>фахівець</i> (конкурентоздатна та мобільна на ринку праці особистість, яка набуває ключових, професійних і загальнопрофесійних компетентностей відповідно до її інтересів, здібностей, можливостей, потреб економіки та суспільства); • <i>відповідальний громадянин</i> (успішна особистість з активною громадянською позицією, морально-етичними якостями, відповідальна за результати власної діяльності задля сталого розвитку держави та суспільства). <p>Для безперервного здобуття професійних кваліфікацій упродовж життя, поєднання навчання на виробництві, у закладах професійної та вищої освіти всіх типів та форм підпорядкування, визнання професійних кваліфікацій передбачено створення єдиного освітнього простору професійної освіти і навчання.</p>
3.4.5 Цільова група	Освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації є методисти закладів професійної освіти.
3.4.6 Модель, форма і графік реалізації програми	<p>Модель (одноетапна, двоетапна, триетапна) і форма (заочна, очно-дистанційна) підвищення кваліфікації визначаються замовником освітніх послуг за погодженням з дирекцією БІНПО.</p> <p>План-графік реалізації освітньої програми навчання методистів державних закладів ПО на курсах підвищення кваліфікації затверджується Вченою радою БІНПО</p>
3.4.7 Строки дії програми	Програма чинна 3 роки (березень 2026 – березень 2028 рр.).
3.4.8 Місце реалізації програми	Підвищення кваліфікації може бути реалізовано за місцем провадження Інститутом освітньої діяльності; за місцем роботи замовників освітніх послуг; за іншим місцем (місцями); дистанційно, якщо це передбачено договором (угодою, меморандумом); за змішаною формою навчання; комбіновано
3.4.9 Кількість слухачів у групі	25-35 осіб
3.4.10 Вимоги до осіб, які можуть розпочати	Особи, які мають документи, що підтверджують професійну та освітню кваліфікацію, її віднесення до рівня Національної рамки кваліфікацій (НРК)

навчання за освітньо-професійною програмою	
3.4.11 Вимоги до викладачів	<p>Освітньо-професійну програму реалізують науково-педагогічні працівники Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти, які мають стаж науково-педагогічної роботи за відповідним профілем.</p> <p>Основну категорію викладачів під час реалізації Програми складають особи, які мають науковий ступінь, вчене звання. За необхідності до проведення практичних занять залучаються викладачі, які мають необхідний практичний досвід, роботодавці та ключові стейкхолдери.</p>
3.4.12 Вартість/безоплатність освітньої послуги	<p>Надання освітніх послуг здійснюється за державні кошти та/або на платній основі за кошти фізичних та юридичних осіб. Розрахунок вартості освітньої послуги регламентується «Положенням про порядок надання платних послуг, які можуть надаватися у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти»</p>
3.4.13 Навчання і викладання за освітньо-професійною програмою	<p>Форми і методи навчання та викладання сприяють досягненню заявлених в освітній програмі цілей і програмних результатів навчання, відповідають вимогам компетентнісного, людиноцентрованого, андрагогічного, системного підходів та принципам академічної свободи.</p> <p>Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку і критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів.</p> <p>Інститут забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до мети, основних завдань програми.</p> <p>Науково-педагогічні працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних освітніх практик.</p> <p>Навчання, викладання і наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією освітньої діяльності Інституту.</p>

	<p>Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.</p> <p>Інститут залучає роботодавців і ключових стейкхолдерів до організації освітнього процесу, моніторингу якості надання освітніх послуг.</p> <p>Замовники освітніх послуг безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Побаження, пропозиції, зауваги замовників освітніх послуг беруться до уваги під час перегляду освітньої програми (протоколи засідань кафедр, Ради з якості освітньої діяльності, Вченої ради БІНПО тощо).</p>
<p>3.4.14 Науково-методичне забезпечення освітньо-професійної програми</p>	<p><i>Науково-методичне забезпечення Програми включає:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - стандарти професійної та вищої освіти; - навчальні плани; - робочі навчальні плани; - робочі навчальні програми з усіх модулів (тем, спецкурсів); - цифрові навчально-методичні комплекси; - електронні навчальні курси за тематикою навчальних модулів; - друковані та електронні джерела з проблематики професійно-педагогічної діяльності методистів; - матеріали інтерактивних лекцій, семінарських занять; - списки рекомендованих джерел; - індивідуальні завдання для самостійної роботи слухачів; - завдання для самоконтролю; - методичні матеріали для педагогічних працівників з питань самостійного опрацювання фахової літератури, написання випускних робіт; - інші науково-методичні матеріали, які визначає кафедра та науково-педагогічні працівники тощо. <p><i>Зокрема, дистанційного навчання:</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> - методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання педагогічно-психологічних та інформаційно-цифрових технологій дистанційного навчання; - критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання; - змістовне, дидактичне та методичне наповнення веб-ресурсів (дистанційних курсів) навчального плану. <p>Веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення дистанційного навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо; - документи планування освітнього процесу (навчальні програми, навчально-тематичні плани, розклади занять); - відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів тощо; - мультимедійні лекційні матеріали; - термінологічні словники; - практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання; - віртуальні лабораторні роботи із методичними рекомендаціями щодо їх виконання; - віртуальні тренажери із методичними рекомендаціями щодо їх використання; - пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем; - ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання; - електронні бібліотеки чи посилання на них; - інші ресурси навчального призначення.
<p>3.4.15 Документ, що видається за результатами навчання на курсах</p>	<p>За результатами підвищення кваліфікації видається свідоцтво.</p> <p>Технічний опис, дизайн, спосіб виготовлення, порядок видачі та обліку визначено Інститутом.</p> <p>Документ містить:</p>

підвищення кваліфікації	<ul style="list-style-type: none">• повне найменування суб'єкта;• тему (напряму, найменування), обсяг у годинах та/або кредитах ЄКТС;• ПІБ особи, яка підвищила кваліфікацію;• опис досягнутих результатів навчання;• дату видачі та обліковий запис документа;• найменування посади, прізвище, ініціали особи, яка підписала документ від імені Інституту.
--------------------------------	--

IV. НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МЕТОДИСТІВ У МІЖКУРСОВИЙ ПЕРІОД

<p>4.1 Продовження навчання</p>	<p>Програма передбачає можливість подальшого розширення та поглиблення професійних знань, умінь, навичок у системі неформальної та інформальної освіти. Співпраця в міжкурсовий період зумовлюється можливістю укладання Угоди (договору, меморандуму) про співпрацю між Білоцерківським інститутом неперервної професійної освіти і суб'єктом підвищення кваліфікації та надання подальшої підтримки / супроводу засобами консультацій, супервізії, модерації, коучингу, проведенням спільних заходів, можливості участі у наукових (науково-методичних) заходах, що організуються планово і позапланово Інститутом.</p>
<p>4.2 Науково-методичний супровід професійного розвитку фахівців у міжкурсовий період</p>	<p>Форми науково-методичного супроводу⁹ в міжкурсовий період визначаються Угодами (договорами, меморандумами) про співпрацю між Білоцерківським інститутом неперервної професійної освіти і замовником/замовниками освітніх послуг та надання подальшої підтримки / супроводу шляхом консультацій, проведенням спільних заходів, можливості участі у наукових (методичних, науково-методичних) заходах, що організуються Інститутом.</p> <p>Напрямами науково-методичного супроводу професійного розвитку фахівців в їх різноманітності й варіативності, адресній спрямованості є такі:</p> <p><i>Дорадницький напрям науково-методичного супроводу</i> – це надання кваліфікованої поради, допомоги, роз'яснення, інформаційної підтримки щодо вирішення професійних завдань, подолання професійних утруднень тощо. Консультативні послуги надаються замовникам (споживачам) у вигляді інформаційного, науково-методичного продукту:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>консультування методистів</i> в питаннях науково-методичного менеджменту; моніторингу

⁹ Технологію науково-методичного супроводу розуміємо як педагогічну систему, що гарантує досягнення певної мети через чітко визначену послідовність дій, змісту, методів, спроектованих на розв'язання проміжних цілей і наперед визначений кінцевий результат, забезпечує максимальну активність педагогічних працівників в освітньому процесі, відповідає інтересам і запитам на знання. Визначальними основами технології науково-методичного супроводу є: *демократичність* (можливість урахування різних підходів, колегіальність у прийнятті рішення), *ситуація вибору* (створення декількох варіантів програм, моделей діяльності, методик, які забезпечують передумови для свідомого вибору), *самореалізація* (розкриття особистісного потенціалу кожного учасника освітнього процесу), *співтворчість* (спільна діяльність суб'єктів, які прагнуть досягти нових кількісних і якісних результатів), *синергійність* (нелінійність, нестабільність науково-методичного супроводу).

якості освіти; атестації (сертифікації) та підвищення кваліфікації; узагальнення, поширення і трансляції професійно-педагогічного досвіду, кращих освітніх практик; виявлення професійних труднощів, конкретизація перспективних аспектів у професійно-педагогічній діяльності, внесення позитивних змін;

- **консультування** щодо формування корпоративної культури педагогічного колективу, маркетингової діяльності й аудиту.

Коучинговий (від англ. *coaching* – наставляти, тренувати, надихати) **напряму науково-методичного супроводу** забезпечує висококваліфіковані індивідуальні тренування педагогічних працівників для досягнення значущих для них професійної мети, завдань, підвищення ефективності планування за індивідуальною освітньою траєкторією на всіх етапах міжкурсового періоду, мобілізації внутрішнього потенціалу, розвитку необхідних професійних здібностей і навичок, освоєння передових стратегій, технологій для отримання найвищого професійно значущого результату.

Професійно-кваліфікаційний напряму науково-методичного супроводу передбачає надання педагогічним працівникам адресної допомоги, методичних рекомендацій щодо безперервного професійного розвитку на всіх етапах міжкурсового періоду, підвищення професійної кваліфікації, розвитку ключових, загальних і фахових компетентностей для якісного виконання функціональних обов'язків.

Предметно-методичний напряму науково-методичного супроводу спрямований на надання методистам адресної допомоги в організації освітнього процесу. Напряму передбачає:

- по-перше, **оновлення теоретичного, технологічного й методичного складників професійно-педагогічної діяльності** педагогічного працівника, що включає ознайомлення зі структурою, типологіями і методичними варіантами сучасного уроку, технологіями викладання, новаторськими методиками роботи, із законами і закономірностями, методами і прийомами оптимізації освітнього процесу з урахуванням можливостей і потреб здобувачів професійної освіти;

	<ul style="list-style-type: none"> • по-друге, процес концептуалізації новітніх дидактичних ідей, практичного трансформування в педагогічну практику наукових психолого-педагогічних досліджень, науковий пошук, розробку, експериментальну перевірку ефективності, життєспроможності зразків перспективного педагогічного досвіду, пошук шляхів удосконалення, раціоналізації і модернізації освітніх програм, методик, використання їх у нових цілях і умовах тощо; • по-третє, створення, апробацію, упровадження й поширення в освітній практиці авторського педагогічного продукту, зокрема концепцій, теорій, систем, моделей, принципів, методів, прийомів, персонал-технологій, авторської методики, вироблення індивідуально-творчого стилю¹⁰, авторської системи професійно-педагогічної діяльності¹¹. <p>Експертний напрям науково-методичного супроводу спрямовано на експертизу й апробацію навчально-методичного забезпечення освітнього процесу, зокрема підручників, навчальних (навчально-методичних, практико зорієнтованих та ін.) посібників, методичних матеріалів, авторських навчальних програм тощо, а також якості й продуктивності розробленого впродовж міжкурсового періоду методичного продукту (професійних проєктів, кейсів, портфоліо та ін.).</p> <p>Маркетинговий напрям науково-методичного супроводу передбачає вивчення і задоволення освітніх запитів, потреб педагогічних працівників щодо якості надання освітніх послуг, результативності професійної діяльності, науково-методичного забезпечення професійного розвитку шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти.</p>
--	---

¹⁰ **Індивідуально-творчий стиль професійно-педагогічної діяльності педагога** характеризує сформовану в нього впродовж міжкурсового періоду стійку індивідуально-специфічну систему активних і адаптивних засобів, прийомів, методів, способів вирішення професійних завдань, форм професійно-педагогічної взаємодії із суб'єктами освітнього процесу, вибір яких зумовлений актуальним професійним змістом і метою. Як інтегративна характеристика професійно-педагогічної діяльності індивідуально-творчий стиль відображає стиль керівництва освітньою діяльністю суб'єктів, стиль професійно-педагогічної взаємодії, стиль поведінки і саморегуляції, а також вироблене методичне кредо, авторську концепцію праці.

¹¹ Під **авторською системою професійно-педагогічної діяльності** розуміємо оригінальну, самобутню цілісну загальнопедагогічну, дидактичну, методичну й ціннісно-світоглядну систему, у межах якої створюється потужне мотиваційне поле для опанування навчальної дисципліни, засвоєння нових способів освітньої і розумової діяльності, обміну соціокультурним досвідом, і що найголовніше, закономірно досягається новий професійно значущий результат, робиться індивідуальний внесок у розвиток професійної спільноти, модернізуються складники системи (цілі, зміст, освітні підходи і технології, система відношень між суб'єктами та ін.).

Інформаційно-комунікаційний напрям науково-методичного супроводу пов'язаний із розвитком цифрової компетентності методиста. Забезпечує інформаційну підтримку професійного розвитку шляхом створення єдиної інформаційно-технологічної системи, включаючи освітні сайти, навчальні освітні портали, інформаційні бази даних, електронні каталоги, персональні вебресурси тощо.

Моніторинговий напрям (від лат. *monitor* – попереджувальний, той, що попереду; англ. *monitoring* – контроль, відстеження) включає комплекс процедур спостереження (збір, обробка, зберігання і поширення інформації), поточного оцінювання важливих перетворень в освітній системі, а також спрямування цих перетворень на досягнення визначених параметрів професійного розвитку, виявлення тенденцій і закономірностей, чинників (зовнішніх і внутрішніх), відслідковування професійної акмединаміки впродовж усіх етапів міжкурсого періоду.

Психолого-мотиваційний напрям передбачає психолого-андрагогічну діагностику педагогічних працівників на засадах соціоніки і кваліметрії, що вміщує комплекс моніторингових і корекційно-рефлексивних процедур, засобів і методів, прийомів і правил. Дозволяють вимірювати, відстежувати і діагностувати динаміку професійного розвитку фахівців, рівні і критерії сформованості рівня педагогічної майстерності, особистісні якості і мотиваційно-ціннісні настанови. За допомогою певних діагностичних психолого-андрагогічних процедур відбувається актуалізація професійно значущих характеристик методиста, його індивідуальних здібностей, освітніх потреб, особливостей інтелектуальної саморегуляції, пізнавального стилю, ціннісних орієнтацій, визначаються чинники, які сприяють або перешкоджають професійному розвитку.

V. СТИЛЬ І МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

5.1. Підходи до викладання і навчання

Освітній процес на курсах підвищення кваліфікації відбувається на основі андрагогічних принципів, випереджувального підходу, людиноцентрованого навчання, самонавчання, проблемно-орієнтованого навчання, навчання через практику, а також шляхом упровадження інноваційних технологій навчання, модернізації змісту професійного навчання, залучення соціальних партнерів.

5.2 Система оцінювання

Випускна робота – результат практичної діяльності слухачів курсів підвищення кваліфікації.

Випускна робота може бути виконана, оформлена та представлена в таких формах:

- узагальнення теоретичного матеріалу за обраною темою у формі реферату;
- опис власного практичного досвіду з теоретичним обґрунтуванням;
- дайджест науково-методичної літератури за обраною актуальною темою;
- практична власна оригінальна розробка навчального заняття, уроку або виховного заходу (за рік, що передує);
- фрагмент календарного планування нового навчального курсу, предмета, уроку виробничого чи теоретичного навчання або складної нової теми з поясненнями та методичними рекомендаціями;
- педагогічний проєкт;
- опис власної розробки технології професійної діяльності;
- портфоліо.

Як випускна робота можуть бути зараховані друковані роботи, а саме: стаття (тези/матеріали конференцій), методичні рекомендації (вказівки), підручник, посібник, навчальна програма тощо, якщо вони були підготовлені впродовж навчання на курсах підвищення кваліфікації і/або схвалені вченою (науково-методичною) радою Інституту.

Випускна робота виконується слухачами самостійно, рецензується та публічно ними захищається.

Вимоги до структури, змісту, рівня, порядку виконання та оформлення випускної роботи визначаються окремим положенням, затвердженим в установленому порядку.

Кафедри Інституту розробляють і щорічно оновлюють переліки рекомендованих тем випускних робіт для кожної категорії слухачів.

Рішеннями директора, вченої ради Інституту можуть проводитися конкурси випускних робіт слухачів. Організація, періодичність та інші питання щодо їхнього проведення визначаються спеціальним положенням.

Самостійна робота організовується кураторами й контролюється завідувачами кафедр. Безпосереднє керування самостійною роботою слухачів здійснює куратор навчальної групи.

Шкала оцінювання випускної роботи слухачів курсів підвищення кваліфікації визначається за допомогою трьох шкал: шкалою Європейської кредитно-накопичувальної системи (ECTS), національною шкалою та адаптованою шкалою Інституту (див. Таблиця 5.2.1)

Таблиця 5.2.1

Шкала оцінювання випускної роботи слухачів курсів підвищення кваліфікації у БІНПО

За шкалою ECTS	За національною шкалою	Кількість балів
A	Відмінно	90-100
B	Добре	85-89
C	Добре	75-84
D	Задовільно	65-74
E	Задовільно	60-64
Fx	Незадовільно з можливістю повторного складання за умови виконання певної додаткової роботи	35-59

5.3 Контрольні заходи. Види контролю

Контрольні заходи	<p>Обов'язкова форма організації освітнього процесу, їх основою є педагогічний контроль (далі – контроль), суть якого полягає в одержанні інформації щодо результатів освітньої діяльності слухачів.</p> <p>Слухачі курсів підвищення кваліфікації за бажанням можуть встановити рівень розвитку сукупності або окремих професійних компетентностей та оцінити на таких засадах результативність освітнього процесу. Відповідні матеріали розробляються та затверджуються кафедрами і надаються слухачам науково-педагогічними працівниками Інституту.</p>
Поточний контроль	<p>Проводиться у вигляді тестування (у сукупності – не більше 20 запитань) з оцінкою «зараховано» або «не зараховано» (за умови 70% правильно обраних відповідей зі 100% можливих).</p>
Підсумковий контроль	<p>Проводиться з метою визначення успішності підвищення кваліфікації слухачів у вигляді захисту випускної роботи.</p>

	Для слухачів підвищення кваліфікації, які навчаються за очною формою навчання цей контроль здійснюється у формі заліку з оцінкою «зараховано» або «не зараховано».
--	--

Слухачам, за результатами проходження підвищення кваліфікації, видається свідоцтво про підвищення кваліфікації.

VI. ПРОФІЛІ БАЗОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МЕТОДИСТІВ ЗПО, ЯКІ РОЗВИВАЮТЬСЯ НА КУРСАХ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Профілі базових компетентностей педагогічних працівників передбачають вичерпний опис основних індивідуально-особистісних та професійно-діяльнісних якостей, здібностей, властивостей, необхідних сучасному методисту закладу професійної для успішного виконання трудових функцій та професійних завдань з модернізації професійної освіти відповідно до соціокультурних та освітніх викликів.

За основу використовується опис відповідного кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій.

Основними напрямками підвищення кваліфікації є:

- формування у педагогів спільних для ключових компетентностей вмінь, визначених частиною першою статті 12 Закону України «Про освіту»;
- розвиток ключових (грамотність (Literacy competence), мовна компетентність (Languages competence), математична компетентність та компетентність у науках, технологіях та інженерії (Mathematical competence and competence in science, technology and engineering), цифрова компетентність (Digital competence), особиста, соціальна і навчальна компетентність (Personal, social and learning competence), громадянська компетентність (Civil competence), підприємницька компетентність (Entrepreneurship competence), компетентність культурної обізнаності та самовираження (Cultural awareness and expression competence), спеціальних (фахових, посадових) (планування, організація та координація методичної роботи в ЗПО, моніторинг та оцінювання методичної роботи, методичний супровід професійного розвитку педагогічних працівників ЗПО) і загальнопрофесійних компетентностей (енергозбережувальна, екологічна, економічна, здатність працювати в команді тощо).

6.1 Ключові компетентності

Ключові компетентності визначено в «Рекомендаціях Європейського Парламенту та Ради Європи» (від 18 грудня 2016 р.) «Про освітні компетенції для навчання протягом життя» (так звані Європейські еталонні рамки), у Концепції «Нова українська школа» та розширені, простежені у взаємозв'язку з умінями та результатами навчання в Законі України «Про освіту»: вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність;

інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей; культурна компетентність; підприємливість і фінансова грамотність; інші компетентності, передбачені стандартом освіти.

Ключові компетентності необхідні для підвищення особистого потенціалу і розвитку, розширення можливостей працевлаштування, соціальної інтеграції та активного громадянства, розвиваються в процесі навчання протягом усього життя, починаючи з раннього дитинства шляхом формального, неформального та інформального навчання. Усі ключові компетентності сприяють успішному життю в суспільстві. Такі навички, як критичне мислення, аналітичне мислення, вирішення проблем, творчість, робота в команді, уміння спілкуватися і проводити переговори, прийняття рішень, саморегуляція, стійкість, емпатія, участь, повага до різноманітності, враховуються в усіх ключових компетентностях.

<p>1. Інтегральна компетентність методиста ЗП(ПТ)О та НМЦ П(ПТ)О</p>	<p>– здатність особи розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування теоретичних знань та практичних умінь, автономність у роботі та відповідальність за результати, застосування певних теорій та методів відповідних наук, проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог</p>	
<p>2. Ключові компетентності¹²</p>	<p>спілкування державною мовою</p>	<p>розширення професійного словникового запасу, розвиток вміння лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень, усно і письмово висловлюватися, сприймати, розуміти й інтерпретувати поняття і факти,</p>

¹² У Рамковій програмі оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя, схваленої Європейським парламентом і Радою Європейського Союзу 17 січня 2018 року, виокремлено й конкретизовано вісім ключових компетентностей.

Ключові компетентності необхідні для підвищення особистого потенціалу і розвитку, розширення можливостей працевлаштування, соціальної інтеграції та активного громадянства, розвиваються в процесі навчання протягом усього життя, починаючи з раннього дитинства шляхом формального, неформального та інформального навчання.

Усі ключові компетентності сприяють успішному життю в суспільстві. Такі навички, як критичне мислення, аналітичне мислення, вирішення проблем, творчість, робота в команді, уміння спілкування і проводити переговори, прийняття рішень, саморегуляція, стійкість, емпатія, участь, повага до різноманітності, враховуються в усіх ключових компетентностях.

		використовувати мовні засоби в освітньому процесі, викликати почуття естетичного задоволення у спілкуванні, обирати мовні і мовленнєві засоби з урахуванням морального кодексу і культурних традицій (дотримання мовного етикету, доречність мови)
	спілкування іноземними мовами	здатність зіставляти термін чи буквене позначення з його походженням з іноземної мови
	математична компетентність	здатність і бажання застосовувати логічне та просторове мислення, використовувати відповідні засоби, зокрема статистичні дані, а також презентації (формули, моделі, конструкції, графіки, діаграми), а також вживати й оцінювати логічні ланцюжки аргументів, інтерпретувати результати, оцінювати похибку обчислень
	цифрова компетентність	впевнене, критичне і відповідальне використання та взаємодія з цифровими технологіями для навчання, професійної педагогічної діяльності та участі у житті суспільства, що включає: використання цифрових технологій для спілкування, співпраці та підвищення кваліфікації; пошук джерел, створення цифрових ресурсів та обмін ними; управління та організація використання цифрових технологій у викладанні та навчанні; використання цифрових технологій та стратегій для

		<p>вдосконалення оцінювання знань, навичок та вмінь; використання цифрових технологій для покращення інклюзивного навчання, персоналізації та активного залучення студентів. Знання в галузі інформаційної безпеки. Здатність виявляти шкідливе програмне забезпечення, проводити аналіз шкідливих програм, розуміти технічні аспекти функціонування шкідливих програм, зменшувати негативні наслідки від впливу шкідливого програмного забезпечення. Здійснювати управління ризиками інформаційної та кібербезпеки.</p>
	<p>особиста, соціальна та здоров'язбережувальна компетентність</p>	<p>це здатність усвідомлювати внутрішні стани, ефективно управляти часом та інформацією, конструктивно працювати в педагогічному колективі, залишатися стійкими і керувати власним навчанням та кар'єрою. Для успішних міжособистісних відносин та соціальної участі важливо розуміти кодекси поведінки та правила комунікації, прийнятні як у суспільстві, так і в освітньому середовищі. Крім цього важливими є наступні компоненти: розуміти, що таке здоровий спосіб життя; дотримання загальнолюдських, європейських та національних цінностей; усвідомлення нагальних проблем безпеки як у реальному житті, так і в</p>

		<p>Інтернеті; формування поваги до інших людей, незалежно від їхніх культурних / етнічних / релігійних / гендерних поглядів; розуміти що таке «соціально прийнятна» поведінка в ЗПО та в суспільстві; прагнення бути конструктивним членом суспільства;</p> <p>знати основоположні принципи демократії; розвивати впевненість у собі, самооцінку; робити позитивний, усвідомлений власний життєвий вибір; повага до права інших мати особисту думку.</p> <p>Соціально важливим є вміння конструктивно спілкуватися в різних середовищах, співпрацювати в командах та вести переговори. Воно передбачає толерантність, висловлення своєї та розуміння точок зору інших людей, а також здатність формувати і підтримувати впевненість і співчуття</p>
	<p>громадянська компетентність</p>	<p>відповідно до рекомендацій Європарламенту та Єврокомісії від 18 грудня 2006 р. про ключові компетентності під час навчання впродовж життя (2006/962/ЕС), вона включає особисті, міжособистісні та міжкультурні компетенції і охоплює усі форми поведінки, які спонукають громадян до ефективної та конструктивної участі в суспільному та трудовому житті, зокрема в дедалі більш різноманітних суспільствах, а також для вирішення конфліктів, якщо це необхідно. Участь у</p>

		<p>громадянському житті має ґрунтуватися на знаннях соціальних і політичних концепцій і структур та передбачати активну демократичну участь.</p> <p>Громадянська компетентність базується на знанні концепцій демократії, справедливості, рівності, громадянства та захисту прав людини, що визначено в міжнародних, європейських деклараціях, національному законодавстві та механізмів їх застосування різними установами на місцевому, регіональному, національному, європейському та міжнародному рівнях.</p>
	Комунікативна компетентність	<p>здатність до ефективного прямого та зворотного зв'язку з учасниками освітнього процесу та потенційними стейкхолдерами. Передбачає здібність до ефективного спілкування у межах професійних обов'язків, що включає вміння обмінюватися інформацією, без упередження сприймати думки та ідеї співрозмовника, усвідомлювати його потреби, розуміти його почуття і психологічні стани, досягати взаєморозуміння.</p>

6.2 Загальні компетентності

Загальні компетентності	Освітологічна	<p>здатність інтегрувати знання з сучасної педагогіки, психології та філософії, освітньої політики й економіки освіти в цілісну стратегію професійної діяльності на засадах людиноцентризму,</p>
--------------------------------	----------------------	--

		<p>демонструвати відданість принципам доброчесності, фундаментальним загальнолюдським та національним цінностям у освітній діяльності. Вона також включає конкретні прикладні знання, навички та вміння, які дозволяють особам успішно виконувати конкретні функції в освітній сфері. Функціональний компонент включає когнітивну, методологічну, технологічну та лінгвістичну здатності. Міжперсональна освітня компетентність передбачає вміння активно співпрацювати з різними педагогічними колективами та стейкхолдерами. Критичне мислення спрямоване на ефективне використання системного мислення для виважених суджень і рішень зі складних проблем.</p>
	Нормативно-правова	<p>забезпечує ефективне використання у професійній діяльності вимог законодавчих та інших нормативних документів органів державної влади для вирішення відповідних професійних завдань. Передбачає здатність організовувати діяльність фахівців системи освіти та/або власну професійну діяльність на їх основі, а також дотримуватися вимог безпеки життєдіяльності, ринку освітніх послуг, автономії закладу / установи / організації освіти та академічної свободи тощо.</p>
	Екологічна компетентність	<p>здатність професіонала до ситуативної діяльності в природному оточенні, за якої</p>

		<p>набуті екологічні знання, навички, досвід і цінності актуалізуються в умінні приймати рішення, виконувати відповідні дії (у тому числі, у професійній діяльності), нести відповідальність за прийняті рішення, усвідомлюючи їх наслідки для довкілля. Вона базується на принципах обережності, запобігання та усунення джерел забруднення довкілля.</p>
--	--	--

6.3 Загальнопрофесійні компетентності

Загальнопрофесійні компетентності	Енергозберезувальна компетентність	<p>якість особистості, що визначає її здатність до енергозбереження як діяльності (наукової, організаційної, практичної, інформаційної), спрямованої на раціональне використання енергії та природних ресурсів. Вона передбачає системне планування та менеджмент щодо енергетичної ефективності на виробництві і дома, здатність накопичувати, аналізувати та обмінюватися інформаціями й знаннями в контексті енергоефективності</p>
	Економічна компетентність	<p>сукупність економічних знань і практичних умінь, досвід, економічна культура та мислення, наявність стійкої потреби й інтересу до професійної компетентності. Складниками економічної компетентності є: сукупність економічних знань; економічна свідомість; економічне мислення; економічні якості, а також здатність визначати, розширювати спектр та</p>

		використовувати можливості бізнесу в освітньому процесі.
	Дослідницька	Дослідницька компетентність є складовою та показником професійної компетентності, тобто володіння навичками та методами дослідницької діяльності на рівні передових технологій з метою вирішення освітніх й управлінських завдань, побудови власної кар'єри відповідно до цінностей сучасного суспільства та бажаного особистісного результату.
	Персональна	здатність до саморозвитку та постійного підвищення освітнього рівня, потреба у самоактуалізації та реалізації власного особистісного потенціалу, прагнення самостійно засвоювати нові знання та вміння.
	Соціокультурна	характеризується розвитком позитивних соціальних ідентичностей на основі приналежності до кількох груп ідентичності в суспільстві, гуманістичним спрямуванням педагогічної діяльності. Передбачає здатність особи демонструвати розвинутий емоційний інтелект, педагогічну культуру та етику, дотримання норм професійної етики з усіма суб'єктами освітнього процесу. Обумовлює орієнтацію особистості на здобування освіти впродовж життя та особистісний духовний розвиток; чіткі критерії в пізнанні, оцінюванні й використанні певних моделей поведінки

	<p>Андрагогічна компетентність</p>	<p>єдність теоретичної та практичної готовності методиста до виконання своїх професійних функцій, яка характеризує не тільки діяльність, але й самого педагогічного працівника як суб'єкта в його самостійної, відповідальної та ініціативної взаємодії зі світом; інтегрує професійні та особистісні якості педагога, спрямовує на оволодіння знаннями та цілеспрямоване їх використання у прогнозуванні, плануванні та реалізації діяльності, активізує андрагога на розвиток особистих здібностей, у прагненні до саморозвитку і самореалізації.</p> <p>Андрагогічна компетентність включає складники:</p> <ul style="list-style-type: none"> • трансцендентність (розуміння власної, індивідуальної, комунікативної та загальної культури як основи вдосконалювання, ставлення до навчальної ситуації не як до контролю, а як до здатності зрозуміти, чим я можу бути корисний дорослим; толерантність (позиція терпимого ставлення до дорослого, до його ціннісного світу, погляду); • емпатійність (уміння емоційно «підключатися» до особистості дорослого здобувача, «відчувати» кожного здобувача й емоційно відгукуватися на його проблеми, запити, почуття); • конгруентність (знання власного світу почуттів і
--	---	--

		<p>прийняття себе як особистість, що розвивається, має право на помилку);</p> <ul style="list-style-type: none"> • рефлексивність (активне й відсторонене спостереження за своєю діяльністю, готовність до її перегляду, до різноманітних реакцій у взаємодії з дорослими, до стосунків, спрямованих на контакт із дорослими); • автономність (як прояв високого рівня самореалізації, незалежність від зовнішніх референтів і здатність до самоврядування). <p>Робота з педагогічними працівниками передбачає такі вміння: 1) визначати освітні потреби і запити; 2) урахувати особливості мотивації, навчання, групової динаміки дорослої аудиторії; 3) застосовувати технології модерації, фасилітації, менторства; 4) залучати до інтерактивної взаємодії впродовж навчання; 5) визначати результати навчання, спонукати до рефлексії</p>
--	--	---

6.4 Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності

<p>Спеціальні (фахові, предметні, посадові) компетентності</p>	<p>Методично-аналітична</p>	<p>здатність вивчати, аналізувати та дотримуватися вимог законодавчих і нормативно-правових актів у сфері освіти; здатність формувати пропозиції до розроблення стратегії, перспективного (річного) плану розвитку ЗПО; здатність розробляти план методичної роботи ЗПО, аналізувати та координувати</p>
---	------------------------------------	--

		розроблення планів роботи методичних (циклових) комісій; здатність аналізувати, планувати вивчення та впровадження сучасних досягнень педагогічної освіти і науки, прогресивного педагогічного й виробничого досвіду в освітній процес ЗПО.
	Організаційно-управлінська	здатність організувати роботу методичного кабінету та координувати діяльність методичних комісій у ЗПО; здатність організувати інструктивно-методичні наради та інші методичні заходи у ЗПО; здатність надавати методичну допомогу педагогічним працівникам у розробленні освітніх програм, навчально-методичних комплексів організації освітнього процесу.
	Менторська	здатність сприяти безперервному професійному розвитку та підвищенню рівня педагогічної майстерності педагогічних працівників ЗПО; здатність надавати допомогу педагогічним працівникам у виборі форм та методів навчання і виховання здобувачів освіти, методик проведення навчальних занять і позанавчальних заходів та вдосконалення освітнього процесу у ЗПО; здатність консультувати педагогічних працівників щодо розроблення авторських навчальних програм, методик і технологій, створення друкованих/ електронних видань;

		здатність здійснювати методичний супровід атестації педагогічних працівників ЗПО; здатність надавати допомогу педагогічним працівникам щодо організації роботи в інклюзивному освітньому середовищі у ЗПО.
	Моніторингова	здатність аналізувати та оцінювати якість роботи методичних комісій у ЗПО; здатність аналізувати стан упровадження інновацій та прогресивного педагогічного досвіду в освітній процес ЗПО; здатність організовувати, проводити діагностування професійного розвитку педагогічних працівників ЗПО та аналізувати результати; здатність здійснювати моніторинг освітнього процесу у ЗПО.
	Компетентність партнерської взаємодії	Здатність взаємодіяти із суб'єктами партнерства для забезпечення якості освітнього процесу в ЗПО
	Проектно-методична	Здатність організовувати проектну діяльність різного рівня у ЗПО; Здатність узагальнювати та впроваджувати результати проектної діяльності в освітній процес ЗПО.
	Інформаційно-цифрова	здатність добирати цифрові засоби і ресурси для організації та здійснення методичної роботи у ЗПО; здатність використовувати можливості цифрового середовища для організації та здійснення методичної роботи у ЗПО;

		<p>датність сприяти інтеграції цифрових освітніх ресурсів в освітній процес ЗПО;</p> <p>здатність забезпечувати методичний супровід розвитку цифрової компетентності педагогічних працівників ЗПО;</p> <p>здатність використовувати цифрові технології для моніторингу та оцінювання якості методичної роботи у ЗПО;</p> <p>здатність вести електронний/ паперовий документооблік та систематизувати результати методичної роботи у ЗПО.</p>
--	--	--

VII. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ МЕТОДИСТІВ

1. Знати та застосовувати законодавчі й нормативно-правові акти у сфері освіти, аналізувати їх вимоги та забезпечувати їх дотримання в організації методичної роботи закладу професійної освіти.

2. Аналізувати потреби розвитку ЗПО та формувати пропозиції до розроблення стратегії і перспективного (річного) плану розвитку закладу.

3. Планувати та організовувати методичну роботу ЗПО, розробляти план методичної роботи, координувати діяльність методичних (циклових) комісій та забезпечувати узгодженість їхніх планів діяльності.

4. Вивчати, аналізувати та впроваджувати сучасні досягнення педагогічної науки, інноваційні освітні технології та прогресивний педагогічний і виробничий досвід у освітній процес ЗПО.

5. Організовувати діяльність методичного кабінету, проводити інструктивно-методичні наради, семінари, тренінги та інші методичні заходи для педагогічних працівників.

6. Надавати методичну допомогу педагогічним працівникам у розробленні освітніх програм, навчально-методичних комплексів, доборі форм і методів навчання та виховання здобувачів освіти, удосконаленні освітнього процесу.

7. Консультувати педагогічних працівників щодо розроблення авторських програм, методик, технологій навчання, створення друкованих та електронних освітніх ресурсів.

8. Сприяти професійному розвитку педагогічних працівників, організовувати та здійснювати методичний супровід їх атестації, підтримувати розвиток педагогічної майстерності та професійних компетентностей.

9. Надавати методичну підтримку педагогічним працівникам щодо організації освітнього процесу в інклюзивному освітньому середовищі.

10. Здійснювати аналіз та оцінювання якості методичної роботи, діяльності методичних комісій і стану впровадження інновацій у освітній процес ЗПО.

11. Організовувати діагностування професійного розвитку педагогічних працівників, аналізувати результати та використовувати їх для планування методичної роботи.

12. Проводити моніторинг освітнього процесу та методичної діяльності у ЗПО, узагальнювати результати та визначати напрями їх удосконалення.

13. Налагоджувати партнерську взаємодію із суб'єктами освітнього та соціального партнерства для забезпечення якості освітнього процесу у ЗПО.

14. Організовувати та координувати проектну діяльність у закладі професійної освіти, узагальнювати та впроваджувати результати проєктів у освітній процес.

15. Добирати та використовувати цифрові інструменти і ресурси для організації методичної роботи, моніторингу її результатів і підвищення ефективності освітнього процесу.

16. Сприяти інтеграції цифрових освітніх ресурсів в освітній процес та забезпечувати методичний супровід розвитку цифрової компетентності педагогічних працівників.

17. Здійснювати електронний та паперовий документооблік, систематизувати результати методичної роботи та забезпечувати інформаційно-аналітичний супровід діяльності ЗПО.

VIII. ЗМІСТ І НАВЧАЛЬНІ СКЛАДНИКИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

8.1 Навчальні модулі освітньо-професійної програми

Модуль № 1. Планування, організація та аналіз методичної роботи в ЗПО

Мета модуля: формуванні у методистів закладів професійної освіти цілісного уявлення про сучасні підходи до планування, організації та аналізу ефективності методичної роботи в ЗПО. Модуль спрямований на розвиток здатності аналізувати стан методичної діяльності, визначати її пріоритетні напрями та планувати систему заходів, що забезпечують професійний розвиток педагогічних працівників. Важливим завданням є опанування інструментів аналізу результатів та коригування методичної роботи відповідно до потреб педагогічного колективу й вимог освітньої політики. Модуль сприяє формуванню навичок розроблення перспективних і поточних планів методичної роботи та підвищенню ефективності управлінських рішень у сфері методичного супроводу освітнього процесу.

Зміст модуля:

Інтеграція освітніх інновацій в методичну діяльність ЗПО. Поняття, сутність та класифікація освітніх інновацій. Основні типи інновацій в освіті (педагогічні, організаційні, технологічні, управлінські). Інноваційні підходи до розвитку професійної освіти в умовах сучасних освітніх трансформацій. Роль освітніх інновацій у підвищенні якості освітнього процесу. Вплив інноваційних педагогічних технологій на результати навчання, розвиток професійних компетентностей здобувачів освіти та підвищення ефективності освітнього середовища. Нормативно-правове забезпечення інноваційної діяльності у ЗПО. Вимоги державної освітньої політики, стратегічних документів та нормативно-правових актів щодо впровадження інновацій у закладах професійної освіти. Аналіз інноваційного потенціалу закладу освіти. Використання інструментів стратегічного аналізу для визначення можливостей розвитку інноваційної діяльності закладу. Стратегічне планування інноваційного розвитку ЗПО. Розроблення стратегій і програм розвитку закладу освіти з урахуванням інноваційних підходів. Управління змінами та планування інноваційних проєктів. Формування інноваційної культури педагогічного колективу. Розвиток готовності педагогів до інноваційної діяльності, підтримка професійного зростання та створення сприятливого інноваційного середовища в колективі. Модернізація системи методичної роботи у ЗПО. Сучасні підходи до організації методичної діяльності, створення професійних спільнот педагогів, розвиток мережевої взаємодії. Інтерактивні форми методичної підтримки педагогів. Використання тренінгів, воркшопів, педагогічних майстерень, професійних спільнот, наставництва (менторства), коучингу та фасилітаційних методик. Використання цифрових інструментів у методичній діяльності. Застосування цифрових платформ, онлайн-сервісів, систем дистанційного навчання, інструментів спільної роботи та аналітики для підвищення ефективності

методичної роботи. Фандрейзинг та залучення грантових ресурсів. Основи підготовки грантових заявок, пошук ресурсів для реалізації інноваційних освітніх проєктів, співпраця з партнерами та роботодавцями. Інструменти аналізу результативності впроваджених інновацій. Методи збору та аналізу даних, оцінювання ефективності інноваційних практик, використання результатів моніторингу для вдосконалення методичної діяльності.

Сучасний компетентнісний урок в умовах технологізації навчання в ЗПО. Модернізація сучасної системи освіти в аспекті її технологізації зумовлює впровадження у практику інноваційних технологій навчання під час професійної підготовки фахівців, застосування у навчальному процесі продуктивних технологій уроку, що ґрунтується на гуманістичній освітній парадигмі, розширює спектр ініціативності здобувачів освіти, підвищує якість взаємодії викладача і студента.

Актуальність курсу зумовлена необхідністю опанування й осмислення педагогічними працівниками ЗПО сутності та особливостей сучасного компетентнісного уроку як високоефективної організаційної форми навчання, нових теоретико-методичних засад проєктування, конструювання продуктивних технологій проведення сучасного компетентнісного уроку в умовах технологізації навчання в закладах професійної освіти, визначається потребою розвитку і вдосконалення професійної компетентності педагогічних працівників, котрі забезпечують навчальну діяльність у ЗПО.

Мета курсу полягає в опануванні сучасних концепцій компетентнісного уроку відповідно до умов технологізації навчання у ЗПО, виробленню у педагогічних працівників умінь та навичок здійснювати цілевизначення, проєктування та моделювання сучасного компетентнісного уроку, конструювання і реалізацію інноваційних технологій компетентнісного уроку в процесі професійної підготовки здобувачів освіти.

Технологічний підхід до проєктування компетентнісного уроку. Технологія навчання – основа технологізації процесу освіти. Компетентнісні засади сучасного уроку. Технологія сучасного уроку. Структурування уроку. Мотивація, суб'єктний чинник і рефлексія – важливі етапи компетентнісного уроку.

Проєктування як методологічна основа професійної діяльності педагога. Цілевизначення – основа проєктування уроку. Цілевизначеність – стратегічний орієнтир уроку. Проєктування як методологічна діяльність педагога. Технологічне конструювання процесу навчання на уроці. Проєктування змісту сучасного уроку. Учиння як основна діяльність здобувача освіти і компонент професійної діяльності педагога в аспекті технологізації освіти

Інноваційні технології уроку: дієві практики впровадження. Особистісно орієнтовне навчання – домінуюча модель сучасної освіти. Упровадження особистісно орієнтованої технології навчання на уроці. Сучасний урок в аспекті технології проблемного навчання: ключові ознаки й особливості. Імплементация уроку в аспекті технології проблемного навчання в освітній процес. Інтерактивна технологія сучасного уроку: сутність і характерні особливості. Технологічна модель інтерактивної технології уроку та шляхи її реалізації.

Варіативний складник:

1. Організація освітнього простору в ЗПО.
2. Моделювання освітнього простору в ЗПО в умовах воєнного та повоєнного часу.
3. Ведення методичної обліково-звітної документації у ЗПО.
4. Теоретичні аспекти контрольної-аналітичної діяльності методиста ЗПО.

Модуль № 2. Методичний супровід професійного розвитку педагогічних працівників ЗПО. Особливості інклюзивного навчання

Мета модуля: формування у методистів закладів професійної освіти системного розуміння організації та здійснення методичного супроводу професійного розвитку педагогічних працівників. Модуль спрямований на розвиток здатності планувати й координувати заходи, що сприяють підвищенню професійної компетентності педагогів, упровадженню сучасних освітніх технологій та інноваційних підходів в освітній процес. Особлива увага приділяється ознайомленню з принципами, нормативними засадами та організаційними особливостями інклюзивного навчання у закладах професійної освіти. У межах модуля методисти набувають умінь надавати методичну підтримку педагогам щодо створення інклюзивного освітнього середовища та врахування індивідуальних освітніх потреб здобувачів освіти.

Зміст модуля:

Організація інклюзивного освітнього середовища в ЗПО. Інклюзивне освітнє середовище у нормативно-правовому полі України. Поняття інклюзії та інклюзивного навчання: сутність, завдання і принципи. Механізми забезпечення інклюзивного навчання в ЗПО у національному законодавстві. Структурні складові інклюзивного освітнього середовища в ЗПО. Безбар'єрне освітнє середовище. Універсальний дизайн.

Технологія інклюзивного навчання здобувачів освіти з різними нозологіями. Категорії осіб із порушеннями психофізичного розвитку. Особи із порушеннями зору (слабозорі, незрячі). Особи із порушеннями слуху (нечуючі, слабочуючі). Особи із порушеннями інтелекту. Особи із тяжкими мовленнєвими порушеннями. Особи із комплексними порушеннями розвитку. Спеціальні методики роботи із здобувачами освіти із різними нозологіями. Слабкі і сильні сторони. Формування індивідуальної програми розвитку. Розроблення індивідуального навчального плану.

Фахова комунікація: нормативні аспекти та стандарти. Фахова комунікація як система безпосередніх чи опосередкованих взаємозв'язків та взаємодій педагога зі здобувачами освіти реалізуються за допомогою мовних засобів української літературної мови відповідно до державних вимог та стандартів. Глибоке знання української мови, відповідний рівень культури усного та писемного мовлення є необхідним складником і показником фахової комунікативної компетентності педагогів ЗПО. Вільне володіння державною українською мовою у професійній комунікації є важливою умовою втілення соціально-педагогічної парадигми неперервної освіти, оскільки забезпечує

продуктивність, правильність і доречність комунікативної діяльності сучасного педагога, формує усвідомлену й нормативну мовну поведінку. Актуальність курсу визначається необхідністю розвитку й удосконалення фахової комунікативної компетентності, підвищення рівня фахової комунікації педагогічних працівників ЗПО задля здійснення професійної діяльності, провадження освітнього процесу, реалізації комунікативної взаємодії між педагогами і здобувачами освіти. Мета курсу полягає в розвитку фахової комунікативної компетентності й компетентності спілкування державною українською мовою; розвитку фахової мовної компетентності відповідно до змін у сучасному Українському правописі; поглиблення та систематизації знань, умінь та навичок щодо дотримання чинних норм офіційно-ділового стилю мовлення. Імплементация нової редакції українського правопису у фаховому спілкуванні педагога ЗПО. Державна українська мова – мова професійного спілкування. Законодавчі основи професійної комунікації. Застосування нової редакції Українського правопису в освітньому процесі та професійній діяльності. Орфографія. Основні орфографічні поняття. Чіткі зміни в чинному Українському правописі. Допустова варіантність в чинному Українському правописі. Історичні аспекти розвитку українського правопису. Офіційно-ділова комунікація: чинні вимоги і стандарти. Офіційно-ділова комунікація: стилістичний аспект реалізації. Історія становлення офіційно-ділового стилю української мови. Основний вид офіційно-ділової комунікації – документ. Сучасні вимоги до оформлення документів. Оформлення документів. ДСТУ 4163:2020. Нормативна правильність української мови професійного спілкування. Уваги до правопису іменника. Особливості ступенювання прикметників. Складні випадки відмінювання і правопису числівника. Правописні особливості вживання займенника. Відмінювання і правопис дієслів. Правопис слів іншомовного походження. Правопис власних назв.

Психолого-педагогічний супровід професійного розвитку сучасного педагога закладу професійної освіти. Сутність і зміст психолого-педагогічного супроводу професійного розвитку. Поняття «професійний розвиток», «професійне становлення», «супровід», «підтримка». Відмінність супроводу від контролю та інструктивного управління. Принципи гуманізації, партнерства, суб'єкт-суб'єктної взаємодії. Професійний розвиток педагога закладу професійної освіти як безперервний процес. Етапи професійного становлення. Професійна адаптація, стабілізація, майстерність. Професійні кризи та їх подолання. Значення рефлексії та самооцінювання. Психологічні чинники професійного зростання. Мотивація до саморозвитку, професійна ідентичність, ціннісні орієнтації, емоційний інтелект, стресостійкість. Профілактика професійного вигорання. Формування внутрішньої готовності до змін. Особистісно-орієнтований підхід в освіті дорослих. Сутність підходу, його принципи (індивідуалізація, врахування досвіду, автономність, практична спрямованість). Андрагогічні засади навчання дорослих. Роль педагога як фасилітатора розвитку. Формування індивідуальної освітньої траєкторії. Педагогічні умови ефективного супроводу в закладі професійної освіти. Організаційна культура підтримки, професійні спільноти, наставництво,

командна взаємодія. Роль адміністрації та методичних служб. Сучасні форми та технології психолого-педагогічної підтримки. Коучинг, менторинг, супервізія, консультивання, тренінгові технології. Розвиток soft skills педагога. Використання цифрових ресурсів для професійного самовдосконалення. Психолого-педагогічні інструменти професійного розвитку у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти. Особливості організації підвищення кваліфікації. Індивідуальні освітні траєкторії слухачів. Використання тренінгових форматів, майстер-класів, практико-орієнтованих занять. Психодіагностичні методики, рефлексивні сесії, портфоліо професійного розвитку. Інтеграція теоретичних знань і професійного досвіду педагогів ЗПО. Моніторинг та оцінювання результативності професійного розвитку. Діагностичні інструменти, самооцінювання, зворотний зв'язок, критерії ефективності супроводу. Корекція індивідуальних планів професійного розвитку на основі отриманих результатів.

Психологічний супровід професійної діяльності педагогічних працівників у ЗПО. Види психологічного супроводу професійної діяльності педагогічних працівників закладу професійної освіти. Роль психолога закладу професійної освіти у діагностиці педагогічних працівників та педагогічних колективів. Консультативна роль психолога закладу професійної освіти у роботі з його педагогічними працівниками. Просвітницька роль психолога закладу професійної освіти у роботі з його педагогічними працівниками. Порушення ментального здоров'я особистості та професійної діяльності педагогічних працівників закладів професійної освіти в умовах воєнного стану. Профілактика порушень ментального здоров'я особистості та професійної діяльності педагогічних працівників закладів професійної освіти у контексті здатності протидіяти стресу в умовах війни. Профілактика порушень ментального здоров'я особистості та професійної діяльності педагогічних працівників закладів професійної освіти у контексті здатності налагоджувати стосунки з людьми. Профілактика порушень ментального здоров'я особистості та професійної діяльності педагогічних працівників закладів професійної освіти у контексті здатності здійснювати свою професійну діяльність. Використання педагогічних працівників закладів професійної освіти ресурсів для збереження та підтримки психічного здоров'я в умовах війни.

Профілактика професійного та емоційного вигорання педагогічних працівників закладів професійної освіти в умовах воєнного стану. Поняття «професійне вигорання» та «емоційне вигорання» педагогічного працівника ЗПО. Діагностика рівня професійного та емоційного вигорання педагогічних працівників ЗПО. Методи профілактики професійного та емоційного вигорання педагогічних працівників ЗПО.

Психологічні механізми формування професійних компетентностей. Спецкурс «Психологічні механізми формування професійних компетентностей» спрямований на формування науково обґрунтованого розуміння того, як відбувається професійний розвиток людини, – від нейробіологічних основ навчання до практичних умов, за яких знання перетворюється на стійку компетентність. Учасники курсу опановують ключові

концепції когнітивної психології та нейронауки, досліджують механізми інтеріоризації, перенесення знань і формувального оцінювання, знайомляться з моделлю стадій розвитку компетентності та сучасними підходами до організації навчання дорослих із доказовою базою. Спецкурс має виражену практичну спрямованість: зміст кожного заняття безпосередньо пов'язується з реальними викликами методичного супроводу в умовах центрів професійної освіти. Теоретичні концепції розглядаються не як самоціль, а як інструмент для аналізу конкретних ситуацій – чому педагог не застосовує нове після навчання, як розпізнати стадію компетентності і що саме заважає розвитку в конкретному випадку. Такий підхід дозволяє методисту не лише збагатити власне розуміння, а й одразу переносити отримані знання у щоденну практику супроводу педагогічних працівників.

Психологічна підтримка учасників освітнього процесу. Теоретичні і практичні аспекти ментального здоров'я учасників освітнього процесу ЗПО в умовах воєнного стану. Оновлення, поглиблення та систематизація знань, розвиток та удосконалення умінь щодо мети, завдань, форм, методів та заходів психологічного супроводу професійної діяльності учасників освітнього процесу ЗПО в умовах воєнного стану. Підвищення рівня професійної компетентності педагогічних працівників ЗПО щодо методів нормалізації ментального здоров'я в умовах воєнного стану.

Методичний супровід створення компетентнісно орієнтованого освітнього простору в ЗПО. Компетентнісний підхід у професійній освіті. Сутність, принципи та значення компетентнісного підходу в сучасній системі професійної освіти. Формування ключових, загальних та професійних компетентностей здобувачів освіти. Нормативно-методичні засади впровадження компетентнісного підходу у ЗПО. Вимоги державних стандартів професійної освіти, освітніх програм та професійних стандартів щодо формування компетентностей здобувачів освіти. Компетентнісно орієнтований освітній простір ЗПО. Поняття та складові освітнього простору (освітнє середовище, матеріально-технічна база, цифрові ресурси, партнерська взаємодія). Умови створення ефективного освітнього середовища, спрямованого на розвиток компетентностей. Роль методичної служби у створенні компетентнісно орієнтованого освітнього середовища. Організація методичного супроводу педагогічних працівників у процесі впровадження компетентнісного підходу. Методичні підходи до розроблення та оновлення освітніх програм. Інтеграція компетентнісного підходу у зміст навчальних програм, навчально-методичних матеріалів та освітніх технологій. Сучасні педагогічні технології формування компетентностей. Використання інтерактивної, практикоорієнтованої, проєктної, дуальної, змішаної форм навчання у професійній освіті. Організація практикоорієнтованого навчання. Поєднання теоретичної та практичної підготовки, розвиток навчально-виробничого середовища, співпраця з роботодавцями та соціальними партнерами. Цифрове освітнє середовище у формуванні компетентностей. Використання цифрових освітніх ресурсів, платформ дистанційного та змішаного навчання, інтерактивних інструментів для підтримки освітнього процесу. Методичний

супровід розвитку педагогічної майстерності викладачів і майстрів виробничого навчання. Професійний розвиток педагогів, наставництво, обмін педагогічним досвідом, організація методичних заходів. Оцінювання результатів навчання в умовах компетентнісного підходу. Сучасні підходи до оцінювання сформованості компетентностей, використання формувального та підсумкового оцінювання, розроблення критеріїв та індикаторів результатів навчання.

Варіативний складник:

1. Педагогічний дизайн сучасного уроку в ЗПО.
2. Сучасні технології навчання дорослих в системі безперервної професійної освіти.
3. Основи андрагогіки.
4. Професійний розвиток фахівців в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти.
5. Професійний розвиток фахівців в умовах безперервної освіти: ключові компетентності і ресурси.
6. Методика розробки сучасного комплексного методичного забезпечення освітнього процесу.
7. Методика створення авторської методичної розробки.

Модуль № 3. Моніторинг та оцінювання якості методичної роботи в ЗПО

Мета модуля: формування у методистів закладів професійної освіти цілісного розуміння системи моніторингу та оцінювання ефективності методичної роботи. Модуль спрямований на розвиток здатності здійснювати аналіз стану методичної діяльності, визначати критерії та показники її результативності, а також використовувати сучасні інструменти збору й обробки інформації. У процесі навчання методисти опановують підходи до організації внутрішнього моніторингу, інтерпретації отриманих результатів та підготовки аналітичних матеріалів. Особлива увага приділяється використанню результатів оцінювання для прийняття управлінських рішень і вдосконалення системи методичної роботи в закладі професійної освіти. Це сприятиме підвищенню якості методичного супроводу педагогічних працівників та ефективності освітнього процесу в ЗПО.

Зміст модуля:

Педагогічний контроль освітнього процесу в закладі професійної освіти. Сутність педагогічного контролю в освітньому процесі закладу професійної освіти. Мета педагогічного контролю та його значення для забезпечення якості підготовки здобувачів освіти. Основні завдання педагогічного контролю в освітньому процесі. Принципи організації педагогічного контролю (об'єктивність, системність, науковість, плановість тощо). Роль педагогічного контролю у підвищенні ефективності освітньої діяльності. Сутність контрольно-аналітичної діяльності методиста закладу професійної освіти. Діагностична функція контролю в управлінні освітнім процесом. Аналітична функція та узагальнення результатів педагогічного контролю. Коригувальна та прогностична функції у вдосконаленні освітнього процесу. Використання

результатів контролю для прийняття управлінських рішень. Навчальна та педагогічна діяльність викладачів і майстрів виробничого навчання. Рівень навчальних досягнень та сформованості компетентностей здобувачів освіти. Стан організації освітнього процесу та виховної роботи. Методичне забезпечення освітнього процесу та використання освітніх технологій. Виконання освітніх програм, планів роботи та нормативних вимог у закладі освіти.

Навчально-методична діяльність у ЗПО на засадах компетентнісного підходу. Сутність компетентнісного підходу в освіті. Зміст і основні напрями навчально-методичної діяльності у ЗПО. Сучасні форми методичної діяльності на засадах компетентнісного підходу. Методика реалізації різних форм методичної діяльності у ЗПО. Методика створення авторської методичної розробки. Система роботи педагогічного колективу над єдиною науково-методичною проблемою.

Компетентнісний урок як цілісна дидактична система. Компетентнісний підхід до планування та організації освітнього процесу у ЗПО. Сутність компетентнісного підходу у професійній освіті. Національна рамка кваліфікацій – системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів. Формування базових компетенцій здобувачів освіти у процесі професійного навчання. Концептуальні положення підготовки майбутніх фахівців на засадах компетентнісного підходу. Організаційно-методичні засоби забезпечення освітнього процесу на засадах компетентнісного підходу. Методика планування та організації занять з професійно-теоретичної підготовки на засадах компетентнісного підходу. Методика підготовки викладача до занять. Методика розробки дидактичного проекту вивчення теми програми. Типологія занять з професійно-теоретичної підготовки. Визначення системи цілей заняття за визначеною темою програми на засадах компетентнісного підходу. Алгоритми підготовки викладача до занять різних типів і видів. Методика відбору змісту за визначеною навчальною одиницею. Підготовка дидактичного та матеріально-технічного забезпечення до проведення заняття за визначеною темою. Розробка плану уроку з урахуванням компетентнісного підходу до формування базових компетентностей здобувачів професійної освіти.

Технологія портфоліо в педагогічній діяльності. Сутність технології портфоліо педагога, мета, завдання і функції його створення. Засоби створення електронного портфоліо педагога. Типи і види електронного портфоліо педагога. Основні складові портфоліо педагога. Оцінювання і захист портфоліо.

Методика планування, організації та аналізу відкритих занять. Методика планування «відкритих» занять. Підготовка до проведення та спостереження «відкритих» занять. Сутність і функція педагогічного аналізу, види аналізу «відкритих» занять. Методика підготовки педагога до проведення «відкритого» заняття.

Варіативний складник:

1. Алгоритми проведення контролю професійної підготовки в ЗПО.
2. Селф-коучинг як технологія самолідерства та управління професійними змінами.

3. Лідерство змін та організаційна культура педагога професійної освіти.
4. Оцінювання і контроль навчальних досягнень здобувачів ЗПО.

Модуль №4. Взаємодія з партнерами у сфері професійної освіти. Методичний супровід проєктної діяльності

Мета модуля: формування у методистів закладів професійної освіти здатності організовувати ефективну взаємодію із соціальними партнерами, роботодавцями, громадськими організаціями та іншими стейкхолдерами. Модуль спрямований на розвиток умінь налагоджувати партнерські зв'язки, координувати спільні ініціативи та залучати зовнішні ресурси для розвитку закладу професійної освіти. Особлива увага приділяється опануванню методичних підходів до організації та супроводу проєктної діяльності в освітньому середовищі. У межах модуля методисти набувають навичок планування, реалізації та оцінювання результатів освітніх і партнерських проєктів. Це сприятиме підвищенню ефективності інноваційної діяльності закладу професійної освіти та розширенню можливостей професійного розвитку педагогічних працівників і здобувачів освіти.

Формування фінансової грамотності здобувачів ЗПО через партнерську взаємодію. Значення та суть фінансової грамотності в умовах війни та післявоєнного відновлення. Взаємозв'язок фінансової грамотності та фінансової культури. Стратегія фінансового успіху. Особистий фінансовий прорив. Колесо життя. Складання та ведення сімейного бюджету. Заробітна плата. Мінімальна заробітна плата. Виплати працівникам та їх оподаткування. ЄСВ, порядок нарахування та сплати. Допомога з тимчасової втрати працездатності як гарантована виплата педагогічному працівнику професійно-технічної освіти на період хвороби. Перелік витрат, за якими можна отримати податкову знижку. Порядок отримання податкової знижки за договорами страхування життя. Пенсійна реформа в Україні. Мінімальна пенсія. Страховий стаж та роки виходу на пенсію. Пенсія та порядок її розрахунку. Рівні системи пенсійного забезпечення в Україні. Види пенсій у солідарній системі. Недержавне пенсійне страхування. Недержавний пенсійний фонд.

Варіативний складник:

1. Грантові можливості та проєктна діяльність у підготовці кваліфікованих робітників.
2. Проєктно-технологічна діяльність в освітньому середовищі закладу професійної освіти.
3. Сучасні підходи до організації профорієнтаційної роботи в закладі професійної освіти.
4. Застосування квест-технологій у професійній підготовці фахівців.

Модуль № 5. Упровадження цифрових технологій у методичну роботу ЗПО

Мета модуля: формуванні у методистів закладів професійної освіти готовності ефективно використовувати цифрові технології в організації та

здійсненні методичної роботи. Модуль спрямований на розвиток здатності добирати та застосовувати сучасні цифрові інструменти для планування, координації та супроводу професійного розвитку педагогічних працівників. У процесі навчання методисти опановують підходи до створення й використання цифрових ресурсів, онлайн-платформ та сервісів для організації методичних заходів й обміну професійним досвідом. Особлива увага приділяється формуванню навичок використання цифрових технологій для моніторингу, аналізу результатів методичної роботи та підтримки інноваційної діяльності педагогів.

Зміст модуля:

Упровадження цифрових технологій у методичну роботу ЗПО. Тема спрямована на формування в методистів закладів професійної освіти компетентностей з використання сучасних цифрових технологій для створення ефективного, інтерактивного та персоналізованого освітнього середовища на рівні закладу професійної освіти. Розглядаються переваги цифрової трансформації професійної освіти в Україні 2026 року відповідно до Закону України «Про професійну освіту» від 21.08.2025 № 4574-IX (чинний з 12.09.2025, редакція від 01.03.2026), Концепції цифрової трансформації освіти і науки на період до 2026 року та подальших стратегій цифрового розвитку до 2030 року. Учасники системно ознайомлюються з методами відбору та аналізу цифрових інструментів для створення навчально-методичних матеріалів, впровадження гейміфікації, мотивації здобувачів освіти та педагогів, розвитку soft skills і життєвих компетентностей. Особлива увага приділяється інтеграції цифрових рішень у повсякденні та професійні процеси за різними професіями (будівництво, кулінарія, дизайн нігтів, електромонтажні роботи тощо), етичним аспектам використання технологій, захисту персональних даних, кібербезпеці та поєднанню очного, змішаного й дистанційного форматів навчання в умовах повоєнного відновлення. Розглядаються покрокові алгоритми створення інструкцій, рекомендацій, тестів, відеоуроків та інтерактивних завдань для використання педагогічним колективом. Тема допомагає методистам стати драйверами цифрової трансформації закладу, ефективно поєднувати традиційні та цифрові методи управління освітнім процесом, мотивувати учасників навчання та готувати конкурентоспроможних фахівців для ринку праці України.

Розробка цифрового візуалізованого методичного контенту. Тема спрямована на підвищення цифрової, технічної та методичної компетентності педагогічних працівників закладів професійної освіти через опанування технологій візуалізації та імерсивних рішень (віртуальна та доповнена реальність). Учасники вивчають основи створення графічних об'єктів (2D та 3D графіка, ілюстрації, інфографіка, діаграми), принципи графічного дизайну з урахуванням доступності для всіх категорій здобувачів освіти, включаючи осіб з обмеженими можливостями. Розглядаються методи впровадження VR та AR у професійну освіту: технічні та організаційні вимоги до обладнання, налаштування тренажерів, розробка сценаріїв використання в навчальному процесі, аналіз типових помилок та способів їх уникнення. Особлива увага приділяється створенню персоналізованого мультимедійного контенту з

імерсивною озвучкою, інтеграції технологій для підвищення залученості та ефективності навчання в різних форматах (очний, змішаний, дистанційний). Учасники набувають практичних навичок розробки інтерактивного навчально-методичного забезпечення: структура документів, дизайн, створення гіперпосилань та QR-кодів, підготовка інструкцій і відео для демонстрації використання матеріалів. Тема базується на принципах інтерактивності, інноваційності, практичного підходу та етичного використання технологій, сприяє модернізації освітнього процесу в умовах цифрової трансформації професійної освіти та формуванню у випускників ключових компетентностей XXI століття.

Варіативний складник:

1. Імерсивні технології в освіті: використання VR, AR та 3Дрішень у професійній підготовці.
2. Сучасний дизайн і технології креативного відеовиробництва з елементами штучного інтелекту.
3. Онлайн-інструменти для створення етичного контенту та верифікації інформації.
4. Розвиток медіаграмотності педагога в ЗПО.

8.2 Варіативний складник (вибіркові спецкурси)

Мета вибіркової частини – забезпечення особистісно-професійних потреб та інтересів методистів ЗПО шляхом реалізації наступних завдань:

- удосконалення та оновлення знань і вмінь із психолого-педагогічних, методологічних, інформаційно-технологічних та інших питань забезпечення ефективної професійної діяльності відповідно до індивідуальних потреб і запитів методистів;
- активізація самостійної діяльності, розвиток мотивації професійного вдосконалення, що забезпечується можливістю вибору змісту навчання слухачами відповідно до їхніх потреб і запитів;
- сприяння особистісному розвитку методистів ЗПО як важливому чиннику розвитку їхньої професійної компетентності.

Зміст вибіркової складової складають спецкурси, які поглиблюють тематику модулів професійного спрямування і складають відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти» не менш ніж 25% від загального обсягу годин.

Вибіркові спецкурси:

Варіативний складник модуля № 1

Організація освітнього простору в ЗПО.

Моделювання освітнього простору в ЗПО в умовах воєнного та повоєнного часу.

Ведення методичної обліково-звітної документації у ЗПО.

Теоретичні аспекти контрольної-аналітичної діяльності методиста ЗПО.

Варіативний складник модуля № 2

Педагогічний дизайн сучасного уроку в ЗПО.

Сучасні технології навчання дорослих в системі безперервної професійної освіти.

Основи андрагогіки.

Професійний розвиток фахівців в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти.

Професійний розвиток фахівців в умовах безперервної освіти: ключові компетентності і ресурси.

Методика розробки сучасного комплексного методичного забезпечення освітнього процесу.

Методика створення авторської методичної розробки.

Варіативний складник модуля № 3

Алгоритми проведення контролю професійної підготовки в ЗПО.

Селф-коучинг як технологія самолідерства та управління професійними змінами.

Лідерство змін та організаційна культура педагога професійної освіти.

Оцінювання і контроль навчальних досягнень здобувачів ЗПО.

Варіативний складник модуля № 4

Грантові можливості та проектна діяльність у підготовці кваліфікованих робітників.

Проектно-технологічна діяльність в освітньому середовищі закладу професійної освіти.

Сучасні підходи до організації профорієнтаційної роботи в закладі професійної освіти.

Застосування квест-технологій у професійній підготовці фахівців.

Варіативний складник модуля № 5

Імерсивні технології в освіті: використання VR, AR та 3Дрішень у професійній підготовці.

Сучасний дизайн і технології креативного відеовиробництва з елементами штучного інтелекту.

Онлайн-інструменти для створення етичного контенту та верифікації інформації.

Розвиток медіаграмотності педагога в ЗПО.

ІХ. НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Таблиця 9.1

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН освітнього процесу курсів підвищення кваліфікації
категорії *Методисти закладів професійної освіти (дистанційна форма)*

Назва модулів, спецкурсів	Кількість кредитів ECTS	Загальний обсяг годин	Загальний обсяг аудиторних годин	Аудиторні години			Самостійна робота	Самостійна робота (спецкурс)	Підсумкова атестація
				Інтернет-лекції	Семінарські заняття	Інтернет- спецкурси			Захист випускних робіт
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>
МОДУЛЬ № 1. ПЛАНУВАННЯ, ОРГАНІЗАЦІЯ ТА АНАЛІЗ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ В ЗПО	1	30	12	2	4	6	14	4	
МОДУЛЬ № 2. МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗПО. ОСОБЛИВОСТІ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ	1	30	30	4	8	18			
МОДУЛЬ № 3. МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ В ЗПО	1	30	16	4	6	6	10	4	
МОДУЛЬ № 4. ВЗАЄМОДІЯ З ПАРТНЕРАМИ У СФЕРІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ. МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	1	30	26	4	8	14	2	2	
МОДУЛЬ № 5. УПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МЕТОДИЧНУ РОБОТУ ЗПО	1	30	12	2	4	6	14	4	
Разом	5	150	96	16	30	50	40	14	*

Х. ГЛОСАРІЙ КЛЮЧОВИХ СЛІВ

Академічна свобода – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова, думки і творчості, поширення знань та інформації, вільного оприлюднення і використання результатів наукових досліджень з урахуванням обмежень, установлених законом;

Безперервний професійний розвиток – це безперервний процес навчання та вдосконалення професійних компетентностей фахівців після здобуття вищої та/або післядипломної освіти, що дає змогу фахівцю підтримувати або покращувати стандарти професійної діяльності і триває впродовж усього періоду його професійної діяльності.

Безпечне освітнє середовище – сукупність умов у закладі освіти, що унеможлиблюють заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпеки та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (зокрема шляхом булінгу (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможлиблюють вживання на території та в приміщеннях закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин;

Вебінар – інтерактивний семінар, організований за допомогою інтернет-технологій. Вебінар, зазвичай, проходить у формі віртуального спілкування між викладачем – ведучим (спікером), який робить доповідь, наочно підкріплену презентацією, та слухачами-учасниками цього online заходу, які мають можливість активно взаємодіяти з ведучим і між собою, а саме: прослухавши доповідь, обговорювати викладений матеріал та коло проблемних питань, означених у ній, виконувати завдання й відповідати на запитання модератора, висловлювати думки, ставити свої запитання й отримувати на них відповіді тощо.

Дескриптори Національної рамки кваліфікацій

- автономність і відповідальність – здатність самостійно виконувати завдання, розв'язувати задачі і проблеми та відповідати за результати своєї діяльності;

- знання – осмислена та засвоєна суб'єктом наукова інформація, що є основою його усвідомленої, цілеспрямованої діяльності. Знання поділяються на емпіричні (фактологічні) і теоретичні (концептуальні, методологічні);

- комунікація – взаємозв'язок суб'єктів з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності;

- уміння – здатність застосовувати знання для виконання завдань та розв’язання задач і проблем. Уміння поділяються на когнітивні (інтелектуально-творчі) та практичні (на основі майстерності з використанням методів, матеріалів, інструкцій та інструментів).

Дистанційна форма навчання передбачає опосередковану взаємодію віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі (е-платформа), яке функціонує з використанням сучасних психолого-педагогічних, андрагогічних та цифрових технологій. Особливості організації підвищення кваліфікації слухачів за дистанційною формою навчання визначаються окремим положенням.

Дуальна освіта ґрунтується на таких формах організації освітнього процесу, що поєднують, з одного боку, навчання на території та за правилами закладу освіти, а з іншого – безпосередньо на робочому місці: на виробництві, в установі, організації, або «в полі». Передбачає активну участь працедавців, насамперед у наданні можливостей здобувачам вищої освіти опанувати практичні навички, залученні викладачів-практиків, розвитку матеріально-технічної бази ЗВО, розробці нових методичних підходів. Дуальна освіта має на меті розвивати у здобувачів вищої освіти практичне розуміння особливостей своєї професії, адаптувати освітній процес у ЗВО до вимог ринку праці. Наявність елементів дуальної освіти не є обов’язковою при акредитації освітніх програм. Однак наявність таких елементів надає освітній програмі суттєві переваги.

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

ЄКТС є системою накопичення та перезарахування (трансферу) кредитів, що орієнтована на особу, яка навчається. Ґрунтується на принципах прозорості процесів навчання, викладання та оцінювання. Мета системи полягає у сприянні плануванню, реалізації та оцінюванню освітніх програм і мобільності здобувачів вищої освіти за допомогою визнання навчальних досягнень, кваліфікацій та періодів навчання.

Індивідуальна освітня траєкторія – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб’єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія в закладі освіти може бути реалізована через індивідуальний навчальний план.

Індивідуальна форма підвищення кваліфікації передбачає максимальне врахування освітніх запитів слухача (відбувається на виробництві, в організації

шляхм практичного навчання, участі у виконанні трудових обов'язків і завдань під керівництвом висококваліфікованих працівників виробництва та сфери послуг, шляхом державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти); розробку окремих навчальних планів, програм і графіка навчання.

Індивідуальний графік підвищення кваліфікації слухача – робочий документ індивідуальної форми навчання. Оформлюється на спеціальних бланках та містить: настановні дані, зміст вибіркової частини навчального плану (спецкурси), план-графік навчального процесу.

Індивідуальний навчальний план – документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освіти освітніх компонентів освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії та розробляється закладом освіти у взаємодії із здобувачем освіти за наявності необхідних для цього ресурсів.

Інформальна освіта (самоосвіта) – це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям (Закон України «Про освіту»).

Кваліфікація – визнана уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання) (Закон України «Про освіту»). Особи мають право здобувати повні або часткові професійні кваліфікації без одночасного здобуття повної загальної середньої освіти, яку вони можуть здобути безоплатно в будь-який інший час впродовж життя за будь-якою формою здобуття освіти. Перелік професійних кваліфікацій, що можуть здобуватися без одночасного здобуття повної загальної середньої освіти, формується Національним агентством кваліфікацій.

Ключові компетентності необхідні для підвищення особистого потенціалу і розвитку, розширення можливостей працевлаштування, соціальної інтеграції та активного громадянства, розвиваються в процесі навчання протягом усього життя, починаючи з раннього дитинства шляхом формального, неформального та інформального навчання.

Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність (Закон України «Про освіту»).

Консультація – вид навчального заняття, під час якого слухач КПК одержує від викладача відповіді на конкретні запитання або пояснення конкретних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування.

Контрольні заходи – обов'язкова форма організації освітнього процесу, їх основою є педагогічний контроль, суть якого полягає в одержанні інформації щодо результатів освітньої діяльності слухачів.

Кредит – обсяг змісту підвищення кваліфікації, який (з урахуванням нормативних термінів опанування окремих навчальних елементів і

психофізіологічних норм засвоєння змісту навчання та за умови використання оптимальних форм, методів і засобів навчання) може бути засвоєний слухачем курсів підвищення кваліфікації за 30 академічних годин. Назване значення є сумарною кількістю годин аудиторної і самостійної роботи слухача на тиждень.

Моніторинг – це відстеження, діагностика, прогнозування результатів діяльності учасників освітнього процесу в контексті забезпечення якості вищої освіти в Інституті за допомогою спеціальних методик і заходів, серед яких – опитування.

Навчальний модуль – логічно-самостійний блок змісту підвищення кваліфікації, який забезпечує розвиток базової або посадово-функціональної компетентності слухача курсів підвищення кваліфікації. Структурними складовими навчального модуля є змістові модулі (ЗМ). У традиційній предметній системі навчання аналогом навчального модуля є блок споріднених навчальних дисциплін (навчальних предметів).

Навчальний план – нормативний документ закладу післядипломної освіти, що регламентує підвищення кваліфікації за певним напрямом та розробляється відповідно до освітньо-професійної програми. Навчальний план визначає зміст і форму підвищення кваліфікації, перелік нормативних та вибіркового навчальних модулів, види навчальних занять та їх обсяг, види контролю.

Накопичення кредитів у ЄКТС є процесом накопичення кредитів, отриманих за досягнення результатів навчання окремих освітніх компонентів у системі формальної освіти, а також за результати навчальної діяльності в межах неформальної та інформальної освіти. Здобувач вищої освіти може накопичувати кредити для того, щоб:

- отримати кваліфікацію, відповідно до вимог інституції, що присвоює академічні ступені;

- задокументувати особисті досягнення для навчання впродовж життя.

Неформальна освіта – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

Нормативний змістовий модуль – логічно самостійний блок змісту підвищення кваліфікації, який забезпечує розвиток однієї або декількох складових певної базової або посадово-функціональної компетентності слухача курсів підвищення кваліфікації. Опанування кожного нормативного змістового модуля є обов'язковим для всіх слухачів відповідного напрямку підвищення кваліфікації.

Опитування – методика вивчення думки репрезентативної сукупності респондентів (внутрішніх або зовнішніх стейкхолдерів) щодо якості освітньої діяльності в Інституті.

Освітній процес – система науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на розвиток особистості шляхом формування та застосування її компетентностей.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації – це система освітніх компонентів, що визначає вимоги до рівня освіти педагогічних

працівників закладів професійної(професійно-технічної) освіти, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік та логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для успішного виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання у формі набуття особою нових та/або вдосконалення раніше набутих компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань. Розроблення ОПП відбувається з урахуванням здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей замовників освітніх послуг. Ґрунтується на виборі видів, форм, темпу, методів і засобів навчання впродовж усього андрагогічного циклу.

Освітня діяльність – діяльність суб'єкта освітньої діяльності, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній та/або неформальній освіті.

Освітня послуга – комплекс визначених законодавством, освітньою програмою та/або договором дій суб'єкта освітньої діяльності, що мають визначену вартість та спрямовані на досягнення здобувачем освіти очікуваних результатів навчання.

Очна (денна, вечірня) форма підвищення кваліфікації передбачає навчання слухачів із відривом від виробництва або у вільний від основної роботи час.

Очно-дистанційна форма підвищення кваліфікації поєднує очну форму з можливостями дистанційного навчання.

Педагогічна діяльність – інтелектуальна, творча діяльність педагогічного (науково-педагогічного) працівника або самозайнятої особи у формальній та/або неформальній освіті, спрямована на навчання, виховання та розвиток особистості, її загальнокультурних, громадянських та/або професійних компетентностей.

Педагогічна експертиза – комплексне вивчення особливостей і умов функціонування складових та елементів педагогічного впливу, педагогічної взаємодії, педагогічного процесу.

Педагогічний контроль – обов'язковий компонент підвищення кваліфікації, який реалізується з метою забезпечення зворотного зв'язку із слухачами, визначення рівня розвиненості їх професійної компетентності в результаті підвищення кваліфікації за відповідним напрямом. Зміст, форми та методи педагогічного контролю упорядковуються згідно з профілем професійної компетентності на основі професійної програми підвищення кваліфікації за відповідним напрямом.

Перезарахування (трансфер) кредитів є процесом одержання кредитів, присвоєних в одному формальному контексті (освітня програма, заклад вищої освіти) та визнаних в іншому формальному контексті з метою отримання кваліфікації. Кредити, присвоєні здобувачу вищої освіти у межах однієї освітньої програми певного закладу, можна перевести для накопичування в іншій програмі, запропонованій тим самим або іншим закладом. Трансфер кредитів є ключем для успішності академічної мобільності. Заклади вищої освіти, факультети, департаменти можуть укладати угоди, які гарантують автоматичне визнання і перезарахування (трансфер) кредитів.

Підвищення кваліфікації – важливий чинник безперервної освіти дорослих, складник формальної і неформальної професійної освіти, організована форма

навчання дорослих. *Метою підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти є підготовка інноваційного педагога професійної освіти відповідно до державної освітньої політики, з урахуванням суспільних викликів, роботодавців та ключових стейкхолдерів, який поєднує у своїй професійній діяльності теоретичну та практичну підготовки, має сформовані ключові, професійні та загальнопрофесійні компетентності, готовий конкурувати і бути активним суб'єктом на ринку праці.*

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів професійної освіти – складна соціальна система, яка має на меті вдосконалення та розвиток професійно–педагогічної компетентності шляхом опанування сучасних освітніх технологій, методик загальної та професійної педагогіки, психології, а також ознайомлення із сучасним устаткуванням, обладнанням, технікою, прогресивними методами організації праці, необхідними для здійснення якісної підготовки кваліфікованих робітників.

Підсумковий контроль проводиться з метою визначення успішності підвищення кваліфікації слухачів у вигляді захисту випускної роботи з оцінкою «зараховано» або «не зараховано». Для слухачів підвищення кваліфікації, які навчаються за очною формою навчання цей контроль здійснюється у формі заліку з оцінкою «зараховано» або «не зараховано».

План-графік – нормативний документ Інституту, який визначає напрями та категорії педагогічних працівників, їх кількісний склад, форми та терміни підвищення кваліфікації впродовж календарного року.

Процедура (від лат. *procedo* – просуваюсь, проходжу) означає офіційно встановлений порядок здійснення освітньої діяльності в університеті, послідовність дій стейкхолдерів при здійсненні участі в освітньому процесі для внесенні пропозицій для покращення якості вищої освіти в університеті.

Профіль компетентності – перелік ознак, які характеризують особливості компетентності та визначають кваліфікаційні вимоги до особи, яка займає відповідну посаду чи є представником відповідної професії.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів (Закон України «Про освіту»).

Самостійна робота – складник освітнього процесу, яка забезпечує індивідуалізацію розвитку ключових, професійних та загальнопрофесійних компетентностей слухачів упродовж курсів підвищення кваліфікації.

Семінар-практикум – вид навчального заняття, який передбачає обговорення актуальних проблем реалізації завдань освітньої політики та інноваційної освітньої й управлінської практики, набуття відповідних практичних умінь і навичок.

Система освіти – сукупність складників освіти, рівнів і ступенів освіти, кваліфікацій, освітніх програм, стандартів освіти, ліцензійних умов, закладів освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, учасників освітнього процесу,

органів управління у сфері освіти, а також нормативно-правових актів, що регулюють відносини між ними.

Спецкурс – цілісна одиниця змісту курсів підвищення кваліфікації, представлена сукупністю теоретичних, семінарських, практичних занять загальним обсягом від 4 год./0,2 – 0,5 кредитів, які системно забезпечують розвиток певної професійної компетентності слухачів.

Стажування – набуття особою практичного досвіду виконання завдань та обов'язків у певній професійній діяльності або галузі знань. Стажування здійснюється за індивідуальною програмою, що розробляється і затверджується суб'єктом підвищення кваліфікації. Стажування педагогічних працівників в Інституті здійснюється під керівництвом науково-педагогічного працівника, який має відповідний досвід роботи та кваліфікацію.

Стейкхолдери (англ. Stakeholders) – зацікавлені сторони, фізичні та юридичні особи, які мають легітимний інтерес у діяльності організації, тобто певною мірою залежать від неї або можуть впливати на її діяльність. Іноді їх називають групами інтересів або групами впливу.

Зовнішні стейкхолдери:

✓ держава, яка здійснює нормативно-правове регулювання діяльності ЗВО і основне замовлення на підготовку фахівців вищої освіти через розподіл державного замовлення на підготовку кадрів;

✓ регіональні органи державної влади та органи місцевого самоврядування;

✓ роботодавці (великі промислові підприємства; малі та середні підприємства; організації соціальної сфери), які зацікавлені в компетентних фахівцях;

✓ школярі, абітурієнти та їх батьки, які знаходяться на стадії вибору ЗВО;

✓ освітні установи різних типів та видів, які розташовані в регіоні дислокації ЗВО;

✓ інвестори, які зацікавлені у розвитку наукових досліджень й інноваційних технологій, та організації-партнери у реалізації державних і міжнародних програм з розвитку освіти і соціуму;

✓ кадрові агентства, зацікавлені в підборі висококваліфікованих фахівців;

✓ різноманітні громадські організації та об'єднання, які безпосередньо не пов'язані із системою освіти (політичні партії, етнічні та інші соціальні групи, творчі спілки, наукові установи тощо), але які зацікавлені у соціальному партнерстві.

Внутрішні стейкхолдери:

– різні категорії осіб, що отримують освіту (студенти бакалаврату, магістратури, вільні слухачі, аспіранти та докторанти) та їх батьки;

– науково-педагогічні працівники, навчально-допоміжний і адміністративно-управлінський персонал;

– замовники освітніх послуг (підприємства, організації, установи, фізичні особи, навчально-методичні центри);

– фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу.

Студентоцентрований підхід (student-centered approach) розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу. Протилежністю цього підходу є парадигма студента як об'єкта навчання, не спроможного на повноцінну агентність, а відтак такого, що потребує виховання і догляду. У цій парадигмі заклад вищої освіти патерналістично вирішує, що і як мають вчити студенти. Студентоцентрований підхід передбачає взаємоповагу між студентом і викладачем, реальну вибірковість дисциплін, участь студентів у системі внутрішнього забезпечення якості ЗВО та процесах акредитації освітніх програм, наявність процедур реагування на студентські скарги та ін. Посилюється роль викладача як фасилітатора. Він не лише читає лекції, а й організовує інтерактивне спілкування, сприяє особистісному розвитку студентів, формує атмосферу взаєморозуміння і довіри.

Суб'єкт освітньої діяльності – фізична або юридична особа (заклад освіти, підприємство, установа, організація), що провадить освітню діяльність.

Тематична дискусія – інтерактивний вид практичного заняття, який має дискусійний характер навколо конкретної проблемної теми, передбачає розвиток умінь у процесі використання попередньо сформованих знань;

Тренінг – групове інтерактивне навчальне заняття, яке ґрунтується на принципах зворотного зв'язку й активної взаємодії всіх учасників, спрямоване на закріплення знань, напрацювання вмінь і навичок відповідно до мети навчання;

Формальна освіта – це освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою.

Soft skills (м'які навички, соціальні навички чи навички успішності) дозволяють випускникам ЗВО бути успішними на своєму робочому місці. До soft skills зараховують навички комунікації, лідерство, здатність брати на себе відповідальність, працювати в критичних умовах, вміння полагоджувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміння важливості deadline (вчасного виконання поставлених завдань), здатність логічно і критично мислити, самостійно приймати рішення, креативність тощо. Іноді до соціальних навичок також зараховують знання іноземних мов, в першу чергу англійської мови. ЗВО повинен мати власну політику стосовно розвитку soft skills у своїх здобувачів вищої освіти та викладачів. Ця політика також зумовлює співпрацю з працедавцями та випускниками, впливає на репутаційний капітал ЗВО. Іноді вживається синонімічний термін transferable skills (навички, що їх можна переносити). Мова йде про навички, що вважаються цінними на будь-якому робочому місці, незалежно від професійної сфери.

XI. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації ґрунтується на ідеях і положеннях *міжнародних документів* із проблем розвитку освіти дорослих в умовах глобалізації та європейської інтеграції, також *загальнодержавних документів*, що становлять нормативно-правову базу післядипломної педагогічної освіти.

1. Дослідження сфери освіти в Україні До більшої результативності, справедливості та ефективності: звіт Світового банку (2020). URL: <https://surl.li/rzobdz>
2. Закон України №2145-VIII «Про освіту» (2017, чинна редакція). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Закон України 1556-VII «Про вищу освіту» (2014, чинна редакція). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
4. Закон України №_4574-IX «Про професійну освіту» (2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-IX#Text>
5. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 21, ст.81). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>
6. Кучерак І.В. Інклюзивне навчання у закладах професійної освіти: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ. 2022. URL: <https://surl.lu/bwchmp>
7. Майбутнє ринку праці: протиборство тенденцій, які будуть формувати робоче середовище в 2030 році (2021). URL: <http://www.pwc.com/people>
8. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні: монографія (2021) / Нац. акад. пед. наук України; [редкол.: В.Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), О. М.Топузов (заст. голови)]; за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 384 с. (До 30-річчя незалежності України). DOI: <https://doi.org/10.37472/NAES-2021-ua>
9. Положення «Про впровадження європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти» / Вікторія Сидоренко, Андрій Єрмоленко. Біла Церква: БІНПО, 2021. 14 с.
10. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти (нова редакція). Вікторія Сидоренко. Біла Церква: БІНПО ДЗВО«УМО» НАПН України, 2025. 30 с.
11. Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти / наукова редакція, упорядкування В.В. Сидоренко. Біла Церква: БІНПО, 2021. 30 с.

12. Положення про організацію освітнього процесу у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти: видання друге, перероблене і доповнене / Вікторія Сидоренко, Олена Юденкова, 2024. 62 с.

13. Положення про організацію освітнього процесу в умовах змішаного навчання у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти. Вікторія Сидоренко, Володимир Кулішов. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021. 24 с.

14. Положення про організацію освітнього процесу за дистанційною формою навчання у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти / Вікторія Сидоренко, Анастасія Денисова. Київ: Агроосвіта, 2020. 26с.

15. Положення про організацію та проведення опитувань внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти. Вікторія Сидоренко, Володимир Кулішов. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2020. 24 с.

16. Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти. Вікторія Сидоренко, Володимир Кулішов, Алла Лукіяничук, Тетяна Щипська. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021. 14 с.

17. Положення про порядок здійснення інноваційної діяльності у сфері освіти (затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 12 травня 2023 року, № 552). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1155-23#Text>

18. Постанова Кабінету Міністрів України № 800 від 21.08.19 р. «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-п#Text>

19. Проект професійного стандарту «Методист закладу професійної освіти». URL: <https://surl.li/nbjtzz>

20. Рекомендації та висновки Уповноваженого із захисту державної мови відповідно до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (Розділ «Освіта і наука»). URL: <https://mova-ombudsman.gov.ua/informuvannya/derzhavna-mova-v-riznih-sferah/osvita-i-nauka>

21. Рекомендації Уповноваженого із захисту державної мови щодо норм Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та Кодексу України про адміністративні правопорушення, які стосуються обов'язкового застосування державної мови у діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій державної і комунальної форм власності. URL: <https://nmv.zsmu.edu.ua/upload/mova/mova.pdf>

22. Сидоренко В.В. (2020) Потреба у нових кваліфікаціях (компетентностях) у сфері енергоефективності й енергозбереження в Україні: актуальний стан та розвиток ринку праці (у рамках проекту «Просування енергоефективності та імплементації Директиви ЄС про енергоефективність в Україні» (2020–2025): цифровий інформаційно-аналітичний комплекс. В. Сидоренко, А.Денисова, А.Єрмоленко, А. Хорін. Біла Церква: БІНПО. 122 с.

23. Сидоренко В. (2020). *Професійний розвиток фахівців в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти: ключові компетентності і ресурси: електронний курс*. Київ, Україна: ДУ «НМЦ «Агроосвіта». 130 с.

24. Стратегія розвитку Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти на 2025-2027 роки. Вікторія Сидоренко. Біла Церква: БІНПО, 2025. 48 с. URL: <https://surl.li/onprfx>

25. Шевчук С.С., Кулішов В.С. Дидактика професійної освіти: практико-зорієнтований аспект: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 212 с. URL: <https://surl.li/yphrie>

